Газета Верховної Ради України

Голос України

Влада–радам!

№ 17 (2264) ▪ Субота, 29 січня 2000 року ▪ Ціна договірна

28 січня 1992 року Верховна Рада прийняла постанову про Державний прапор України. Ним став синьо-жовтий стяг

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

▪ *1578 р. Народився Мелетій Смотрицький, видатний український учений, автор граматики церковнослов'янської мови.*

▪ *1805 р. Відкрито Харківський університет.*

▪ *1860 р. Народився Антон Чехов.*

▪ *1918 р. Під Крутами (Чернігівська обл.) відбувся бій між київськими студентами і більшовиками, в якому загинуло близько 300 студентів та гімназистів, частину яких пізніше поховано на Аскольдовій могилі в Києві.*

29 січня

Перерозподіл триває

На ранковому засіданні голів фракцій, що увійшли до парламентської більшості, у п'ятницю обговорювали розподіл комітетів між фракціями. За словами народного депутата Олександра Пухкала («Батьківщина»), всі комітети поділено на три категорії відповідно до рівня впливу на рішення ВР. До першої категорії, найвпливовіших, віднесено комітет з питань бюджету, який, вочевидь, залишиться за «Батьківщиною», комітети з питань правоохоронної діяльності і боротьби з організованою злочинністю та з питань Регламенту (на які претендує «Громада»), з питань правової реформи (цей хочуть очолювати «Батьківщина» та «Відродження регіонів»).

(Закінчення на 2-й стор.).

Генсек НАТО має друга Бориса. У Києві

І цією обставиною глава Північноатлантичного альянсу вельми задоволений. Не менш за лорда Робертсона задоволений підсумками дводенного візиту брюссельського гостя й міністр закордонних справ України Борис Тарасюк, на запрошення якого приїздив Генсек НАТО.

Під час візиту Джордж Робертсон зустрівся з Президентом України. Леонід Кучма зазначив, що останнім часом Хартія про особливе партнерство Україна—НАТО наповнюється реальним практичним змістом не тільки у сфері військового співробітництва, а й в інших сферах. Президент також наголосив, що «одержав перемогу під час президентських виборів під гаслом інтеграції до європейських структур, що означає: цей курс отримав підтримку народу».

(Закінчення на 10-й стор.).

До відома народних депутатів України

Відповідно до статті 83 Конституції України відкриття п'ятої сесії Верховної Ради України чотирнадцятого скликання відбудеться 1 лютого 2000 року о 10-й годині в Українському домі (Київ, вулиця Хрещатик, 2).

Реєстрація народних депутатів, які прибувають на сесію, проводитиметься 31 січня 2000 року з 10-ї до 19-ї години і 1 лютого — з 8-ї години ранку.

! У номер

Хай буде світло... Пік енергокризи — позаду

Найтяжчий період енергетичної кризи в Україні подолано, заявила віце-прем'єр країни Юлія Тимошенко на селекторній нараді з керівниками областей і обласних енергокомпаній у четвер у Києві.

За її словами, як повідомляє «Інтерфакс-Україна», цього вдалося досягти завдяки підписанню контракту на постачання російського газу українським енергогенеруючим компаніям за ціною 40 дол. США за 1 тис. кубометрів природного газу.

(Закінчення на 2-й стор.).

Траулер пропишеться на Далекому Сході

СЬОГОДНІ на верфі «Меридіан» Чорноморського суднобудівного заводу в Миколаєві подія, яку рядовою не назвеш. Тим більш тепер, коли замовлень обмаль: тут почнеться приймока замовником щойно спорудженого корабелами судна. До цього траулер-рибзавод «Бухта Преображения» успішно пройшов ходові випробування, в яких взяв участь російський екіпаж. Незабаром «Бухта Преображения» піде на Далекий Схід —ловитиме й перероблятиме рибу в складі Преображенської бази тралового флоту Росії.

ЖИВІ І ЗДОРОВІ ВСІ РОДИЧІ... МОРОЗОВІ

— Успіхів і здоров'я колективу «Голосу України» і його передплатникам зичимо, — підняв келих сонячного шампанського Іван Павлович Мороз, переможець нашого передноворічного проекту «Сторіччя України». — Нехай до всіх доля буде не мачухою злою, а лагідною матінкою, кожного обминають хвороби і злидні, а життя радує дзвінким дитячим сміхом. Щоб розповіді про радісні події якомога частіше з'являлися на сторінках улюбленої газети.

Ці побажання, можливо, й не завтра, але обов'язково здійсняться. Бо тост було виголошено напередодні Нового року, дарма що старого, людиною надзвичайно щедрої душі — на добро, радість, працю. Скажіть, чи могло вродити в чоловіка лихого й недоброго на малюсінькому клаптику піщаника більше дюжини гарбузів-велетнів до ста кілограмів кожний?

(Закінчення на 3-й стор.).

Столиця

Читачі «Голосу України» зі стажем пам'ятають сторінку, яка розповідала про столичні новини. Зважаючи на те, що багато важливих подій відбувається саме в столиці, де також накопичено досвід містобудування, розв'язання соціальних проблем, редакція вирішила відновити її вихід. І ширше висвітлювати життя Києва. Зокрема, відтепер щомісяця наші передплатники в сторінці «Столиця» знаходитимуть інформацію про життя і проблеми міста.

(Матеріали читайте на 5-й стор.).

▪ *У Вінницькій області зареєстровано третій випадок смерті від грипу (попередні два — в Одесі та Львові).*

▪ *У Харківському зоопарку помер один із найстаріших у Європі 48-річний індійський слон.*

▪ *Через складні погодні умови 19 населених пунктів Тернопільської області залишаються без енергопостачання.*

▪ *У с. Калинівка Кіровоградської області внаслідок пожежі в приватному будинку загинуло троє дітей.*

P. S.

Хай буде світло...

У номер

Київ

Хай буде світло... Пік енергокризи — позаду

(Початок на 1-й стор.).

Міністр палива та енергетики України Сергій Тулуб відзначив, що цей контракт дасть змогу збільшити поставки газу на електростанції України до 70–75 млн. кубометрів на добу (в останні дні поставки газу на електростанції країни становили 40 млн. куб. м. на добу).

Ю. Тимошенко повідомила, що підписання контракту на збільшення поставок російського газу означає «стабілізацію поставок електроенергії для країни». «Практично за кілька днів, коли вийдемо на передбачену потужність, ми перестанемо відключати регіони», — заявила віце-прем'єр. Водночас Ю. Тимошенко відзначила, що цілком енергетичну кризу в Україні не подолано і її розв'язання в першу чергу пов'язано з розв'язанням проблеми неплатежів за спожиту електроенергію. Вона зажадала від керівників обленерго взяти під контроль надходження коштів за спожиту електроенергію на рахунки енергопостачаючих компаній.

Сімферополь

Що за боргами?

Як і раніше, цьогорічна зима виявилася неприємною несподіванкою для комунальних служб та шляховиків Криму. Немає піску, щоб притрусити покриті льодом тротуари і автошляхи. Через хурделицю три тролейбуси «заночували» на трасі Сімферополь—Ялта. Налипання мокрого снігу спричинило пошкодження ліній електропостачання — 22 населені пункти Криму лишилися без світла. Але найбільшої шкоди електропостачанню завдають неплатежі. Загальний борг за спожиту електроенергію у Криму сягнув 290 млн. гривень.

Кіровоград

Наказали довго жити

Днями Кіровоград став містом непрацюючих світлофорів. Причина проста і прозаїчна: спеціальне монтажно-експлуатаційне відділення ДАІ не має коштів на їхнє утримання та розрахунки з енергетиками, а Кіровський та Ленінський райвиконкоми міста не змогли забезпечити належного фінансування. Враховуючи, що місцеві дороги ніколи особливою безпекою не відзначалися (їх давно визнано найгіршими в Україні), залишається тільки уявити, до яких небезпечних колізій може призвести стовідсоткове відключення чи не єдиного гаранта безпеки дорожнього руху. А поки що, аби хоч трішки пом'якшити ситуацію, вищезгадане керівництво звернулося із листом до начальника ДАІ Кіровограда, в якому просить на час відключення світлофорів поставити регулювальників хоча б на найнебезпечніші перехрестя міста.

Не горіти на роботі!

Сьогодні представники вогняної професії відзначають своє свято —День працівників пожежної охорони. Ці люди мужньо борються з вогнем, виправляючи помилки недбайливих громадян, керівників підприємств і організацій, які нехтують технікою пожежної безпеки. Внаслідок такої недбалості у вогні гинуть майно, техніка, а головне — люди. Минулого року в Україні зафіксовано 40 237 пожеж, які забрали життя понад двох тисяч душ. Співгромадяни, ваша постійна пильність у стосунках з вогнем — найкращий подарунок нашим пожежникам. Нехай у них буде якнайменше роботи!

На знімку: на пожежно-технічному полігоні під Києвом пожежник гасить вогонь на промисловому трансформаторі за допомогою піногазової суміші.

Фото Віктора ПОБЕДИНСЬКОГО (УНІАН)

Працівники апарату Верховної Ради України висловлюють щире співчуття головному консультанту Управління міжпарламентських зв'язків Секретаріату Верховної Ради В. Т. Марущаку з приводу смерті його матері **Катерини Данилівни Марущак.**

Більшість створили для роботи

1 лютого буде запропоновано проголосувати за керівництво Верховної Ради у складі: Голова — Іван Плющ, перший заступник — Віктор Медведчук, заступник — Степан Гавриш.

Як ми вже повідомляли, на заключному етапі узгодження кандидатур на посади керівників ВР укотре фракції «Батьківщина» і УНР запропонували обрати заступником Голови ВР лідера Українського руху Юрія Костенка. Однак після перерви народний депутат Іван Кириленко, який обіймає посаду міністра АПК, від імені голови фракції повідомив координаційну раду: «Батьківщина» відмовилася від підтримки Юрія Костенка. Проте попри підтримку абсолютною більшістю фракцій і груп Степана Гавриша координаційна рада рекомендувала групі «Відродження регіонів» і фракції УНР провести переговори і узгодити всі деталі.

Після вечірнього засідання координатор парламентської більшості Леонід Кравчук повідомив: узгодження позицій добігає кінця і рада вже затвердила принципи розподілу комітетів. Особливо він наголосив на тому, що всі групи і фракції, які входять до більшості, зберігають своє нинішнє становище. Тобто, наприклад, за нечисленною «Громадою» зберігаються обидва комітети. Розподілу підлягають лише ті, які очолювали представники лівої меншості, а також комітети, скажімо, від яких відмовилися народні демократи, висуваючи на посаду Голови Верховної Ради Івана Плюща.

Леонід Кравчук, щоправда, не виключає: засідання 1 лютого, доки не буде обрано керівництво Верховної Ради, можливо, доведеться ще раз проводити в іншому місці, аби протистояння меншості і більшості не перейшло в рукопашну. Однак після обрання Голови ВР і його заступників, у разі блокування лівими сесійної зали і приміщень ВР, парламентська більшість збирається звернутися з проханням до глави держави, щоб він як гарант Конституції допоміг народним депутатам виконувати свої функції. Водночас координатор парламентської більшості висловив сумнів у тому, що ліві після обрання керівництва ВР і надалі заважатимуть парламентській більшості проводити законодавчий процес відповідно до Регламенту. «Бо ми створили більшість для роботи», —підкреслив Леонід Кравчук.

Він також повідомив журналістів, що комуністи виламали двері і забарикадувалися у сесійній залі. Цю інформацію спростували члени фракції КПУ і працівники управління державної охорони.

Володимир КОРОЛЮК.

Цілковита брехня

Один з лідерів КПУ Адам Мартинюк спростовує чутки про те, що «комуністи розбили двері у сесійній залі і забарикадувалися в ньому».

В інтерв'ю кореспондентам він сказав, що «це цілковита брехня», і запропонував перевірити двері сесійної зали.

Кореспондент агентства «Інтерфакс-Україна» та інші особисто переконалися, що жодних пошкоджень дверей немає. Охорона Верховної Ради підтвердила також, що інцидентів у приміщенні парламенту не зафіксовано.

Перерозподіл триває

(Початок на 1-й стор.).

Кожен комітет першої категорії оцінено в 1,2 бала. До цієї групи також входить спеціальна комісія ВР з питань приватизації, якою мають намір поступитися зелені на користь комітету (фракція ПЗУ планує керувати екологічним комітетом та з питань екологічної політики).

Утім, за словами О. Пухкала, рішень стосовно того, хто очолить комітети, ще не прийнято. Це лише орієнтовна прикидка, і нині на кожен комітет претендує в середньому по 2—3 фракції.

Як стало відомо кореспондентові «Голосу України», на Комітет із закордонних справ претендує фракція «Батьківщина», на інформаційний комітет — СДПУ(о) і ПЗУ. Не виключено, що виникне проблема з визначенням керівництва паливно-енергетичного комітету, який фракція НДП має віддати в разі обрання Головою ВР Івана Плюща. На нього нині серйозно претендує, зокрема, фракція Руху (Костенка). Особливо після того, як при формуванні пакета керівництва парламенту йому не дісталося крісло заступника голови.

Як повідомив в інтерв'ю журналістам координатор більшості Леонід Кравчук, члени координаційної ради одноголосно проголосували за пакет Плющ—Медведчук—Гавриш. За його словами, більшість хоче завершити вибори керівників парламенту, у тому числі й керівників комітетів, за один день. І розпочати плідну законотворчу роботу.

Л. Кравчук наголосив, що переговори з меншістю й надалі можливі. Але необхідне визнання рішень більшості ВР від 21 січня. Він не виключив: якщо 1 лютого не вдасться розпочати сесію в приміщенні парламенту, більшість перейде в інше приміщення. Водночас меншість, за словами члена КПУ депутата Олександра Малевського, не дозволить В. Медведчуку відкривати і проводити сесію.

Запрошено всіх

5-ту сесію Верховної Ради України XIV скликання буде вікрито в Українському домі. Таке рішення ухвалила координаційна рада парламентської більшості, повідомив заступник Голови ВР Віктор Медведчук. На це засідання буде запрошено всіх 445 обраних на сьогодні народних депутатів. За словами В. Медведчука, таке рішення прийнято, «зважаючи на права меншості, щоб не допустити фізичного зіткнення і гарантувати права кожному народному депутатові».

Віктор Медведчук запевнив, що в Українському домі під час роботи сесії буде забезпечено порядок. Якщо з боку окремих народних депутатів буде допущено протиправні дії, спрямовані на зрив роботи парламенту, силових заходів не застосовуватимуть. Водночас заступник голови парламенту не виключив, що в разі порушення порядку і дисципліни буде надано згоду ВР на притягнення окремих народних депутатів до адміністративної чи кримінальної відповідальності.

Юліана ШЕВЧУК.

Міністр запишиться прем'єром!

До редакції «Голосу України» зетелефонували колеги з московської газети «Труд» і занепокоєно запитали: чи після призначення Б. Ступки на посаду міністра вони не втратять цього чудового артиста (його там, до речі, вважають не лише українським). Адже Москва нетерпляче чекала прем'єри за мотивами «Старосвітських поміщиків» (постановка В. Фокіна), де репетирували Лія Ахеджакова й Богдан Ступка. А тепер що?

Спокійно, міністри не обов'язково перестають бути артистами. Нам вдалося зв'язатися з Богданом Сильвестровичем саме перед його поїздкою до Москви. Там у нього 31 січня — ділова зустріч з міністром культури Росії, а 1, 2 й 3 лютого в театрі імені Пушкіна буде зіграно довгождану прем'єру, разом з Ахеджаковою. Отже, москвичі можуть не хвилюватися, та й кияни теж, бо згодом цю виставу покажуть і у нас. Ми побажали передпрем'єрного «ні пуху, ні пера» панові міністру, і він відповів, як артист: «К чорту!»

Віталій ЖЕЖЕРА.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про розформування Національної гвардії України

Стаття 1. Розформувати Національну гвардію України як військове формування.

Стаття 2. Особовий склад, військову техніку, озброєння, фонди та інше майно з'єднань, частин, закладів і установ Національної гвардії України передати у встановленому порядку відповідно до внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України та Збройних Сил України без збільшення їх загальної чисельності.

Стаття 3. Виконання функцій щодо охорони дипломатичних представництв і консульських установ іноземних держав на території України покласти на Міністерство внутрішніх справ України.

Стаття 4. Кабінету Міністрів України і Комітету Верховної Ради України з питань бюджету при доопрацюванні проекту Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік передбачити відповідний перерозподіл бюджетних асигнувань на утримання внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України та Збройних Сил України з урахуванням заходів по розформуванню Національної гвардії України.

Стаття 5. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Визнати такими, що втратили чинність:

Закон України «Про Національну гвардію України» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 1, ст. 1, № 32, ст. 460; 1993 р., № 12, ст. 99);

Постанову Верховної Ради України від 4 листопада 1991 року «Про порядок введення в дію Закону України «Про Національну гвардію України» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 1, ст. 2);

Постанову Верховної Ради України від 4 листопада 1991 року «Про порядок комплектування, військового, матеріально-технічного і фінансового забезпечення Національної гвардії України» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 1, ст. 3, № 32, ст. 467; 1993 р., № 26, ст. 277);

Постанову Верховної Ради України від 19 травня 1992 року «Про обов'язки і права особового складу Національної гвардії України» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 32, ст. 466; 1993 р., № 12, ст. 102).

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний термін після набрання чинності цим Законом:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законів України, що випливають з цього Закону;

привести у відповідність з цим Законом свої нормативно-правові акти;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади відповідно до їх компетенції своїх нормативно-правових актів у відповідність з цим Законом.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 11 січня 2000 року.
№ 1363-XIV.

Гвардійці, розійдись!

Відлуння в горах, або Референдумні айсберги

Президент не зможе не відреагувати на величезну кількість позитивних відповідей на запитання

Отож, на 16 квітня призначено всеукраїнський референдум за народною ініціативою. Тепер багато хто сперечається: що було первинно, що — вторинно. Невдалі спроби створити необхідного змісту парламентську більшість або ідея зміни складу парламенту. Багато хто вважає, що саме проголошення референдуму стало своєрідним детонатором. Це як відлуння в горах: крикни — і сніговій лавині не видно кінця-краю... Так і в нас. Президент гукнув: «Референдум!» — у депутатів здали нерви, і все полетіло шкереберть. Інша точка зору полягає в тому, що, мовляв, давно назріла потреба створити в парламенті більшість, через яку можна було б без перешкод проводити так звані реформи, а парламент блокує їх, заважає Президентові розвернутися і виконати обіцяне під час президентської кампанії. Можливо, таке звинувачення мало б сенс, якби, наприклад, Верховна Рада не затвердила на посаду прем'єра Віктора Ющенка. Адже, нагадаємо, саме пропрезидентські фракції «прокотили» Валерія Пустовойтенка. Варто також відтворити в пам'яті ту налаштованість парламенту після президентських виборів. Тоді практично всі фракції заявили про те, що, мовляв, політична боротьба закінчилася, всі готові до співпраці з Президентом і, мовляв, «давайте жити дружно». Та навіть Пустовойтенко пояснив своє фіаско тим, що його здали його ж недавні прихильники. А Ющенко пройшов у парламенті за підтримки і правих, і лівих. Ніхто не збирався встромляти йому, як то кажуть, палиці в колеса, за винятком несміливих заявок об'єднаних соціал-демократів, що, мовляв, можна пролити світло на зарубіжну діяльність глави Національного банку. Розрахунок — скомпрометувати і не затвердити його кандидатуру на сесії. Але цей номер не пройшов. З різних причин. Можливо, хід з Ющенком залишили як запасний варіант, що може спрацювати під час наступних торгів.

Отож, Верховна Рада підтримала кандидатуру Віктора Ющенка на посаду Прем'єр-міністра. Почали формувати уряд. Ніщо не віщувало бурі. Але чому Президент, кажучи про парламент, підкреслює, що в ньому не сформувалася більшість, хоча саме конституційною більшістю затверджено прем'єра, і що коли парламент не може сформувати уряд, такий парламент країні не потрібний? Чому? Адже всім відомо, що в нас за Конституцією не парламент формує уряд. Це прерогатива Президента України. В Конституції чорним по білому записано, що саме Президент «призначає за поданням Прем'єр-міністра України членів Кабінету Міністрів України, керівників інших центральних органів виконавчої влади, а також голів місцевих державних адміністрацій та припиняє їхні повноваження на цих посадах». Стаття 106, п. 10. Отож Президентові й карти в руки. На ділі звинуватити парламент у тому, що він не може сформувати уряд, неможливо. Парламент не має до цього жодного стосунку. Він тільки затверджує кандидатуру прем'єра. І він це зробив.

Може, Президент хоче, щоб парламент формував уряд, якщо він про це каже? Але ж ні, в указі про проголошення всеукраїнського референдуму за народною ініціативою немає жодного слова про те, чи згідний народ, щоб парламент формував уряд...

Утім, таке запитання не вписувалося б до цього указу. Адже весь «народний гнів» спрямовано винятково проти парламенту. Начебто заради задоволення цього гніву й проголошено референдум. У питаннях про недовіру, про дострокове припинення повноважень у разі несформування парламентської більшості та незатвердження бюджету, встановлення додаткових підстав для розпуску парламенту, про обмеження депутатської недоторканності (причому «обмежити» пропоновано, вилучивши, а не змінивши відповідну статтю Конституції) — крик душі Президента, який і скинув снігову лавину в парламенті.

Наступні три питання за указом Президента також далекі від прагнення покласти на парламент відповідальність за ситуацію в країні. Можна подумати, що 300 депутатів можуть краще сформувати уряд, аніж 450, можуть ефективніше і багатограніше працювати над законопроектами. А якщо зважити, що в указі пропоновано народові України відповісти на запитання про необхідність формування двопалатного парламенту, «одна з палат якого представляла б інтереси регіонів України (а друга — чиї? — **Авт.**) і сприяла б їх реалізації», то стає ясно багато що. Наприклад, те, що «регіонали» стануть указними сенаторами, а не обраними народом. Інакше як Президент відрізнятиме, представляє депутат інтереси регіонів чи ні. Адже в указі жодного слова про те, за яким принципом формуватиметься, умовно кажучи, верхня палата парламенту, скільки до неї увійде так званих сенаторів... Це таємниця, покрита мороком. Але народові кинуто запитаннячко на засипку. І народ, нема сумнівів, відповість, залишиться тільки призначити сенаторів. Ото сміху буде!

Для нижньої палати в кращому разі залишиться 200 місць. Вибори можна буде провести сильно і страшно. Зате дешево й сердито. Менше доведеться витрачатися на купівлю голосів виборців. А ефект гарантовано — сотня «багнетів» служитиме в автоматичному режимі, решта —справа виборчої техніки та управлінської тактики. Отакий парламент потрібен Президентові. Може, такому парламентові він і захотів би довірити формувати уряд, а коли щось не так — розпуск.

Останнє, шосте, запитання указу про проголошення всеукраїнського референдуму і зовсім демократичне: який українець відмовиться від прийняття Конституції своєї країни референдумом? І не важливо, що до цієї Конституції закладуть, що її перепишуть. А всього-на-всього для того, щоб утовкмачити електорату думку: діючий Президент може діяти ще і ще, бо обирали його не за новою, а за попередньою Конституцією, а закон зворотної сили не має. І положення про те, що одна й та сама особа не може бути президентом більш як два терміни поспіль не поширюється на те, що вже було. Нова Конституція і вже інша одна й та сама особа... Уже кажуть, уже маховик запущено. Одне слово, демократія в дії... У розквіті. В силі. Ось чому потрібен референдум. А не для формування уряду парламентом.

Щоправда, є ще й бюджетна пісня. Мовляв, надати Президентові право розпуску парламенту, якщо парламентська більшість не затвердить упродовж трьох місяців підготовлений і поданий у встановленому порядку Кабінетом Міністрів України державний бюджет. Здавалося б, і справді: чого штани протирати на парламентській лаві, якщо навіть бюджет не можуть прийняти!

А уявіть собі, що й справді минуло три місяці бюджетного процесу, головний фінансовий документ не прийнято. Президент оголошує розпуск парламенту і призначає дострокові вибори. Чи сприяє це затвердженню бюджету, і чи з'являється від цього бюджет? Хто його затверджує, кому й навіщо потрібна така норма? Адже всі ми знаємо, що найдешевші гроші — то бюджетні. І доступ до них — мрія кожного корупціонера... І це дуже зручно для нього, коли не буде ані парламенту, ані затвердженого бюджету. Можна чинити що завгодно. Поки відбудуться нові вибори, поки звариться новий бюджетний проект, можна гарненько нагріти руки. Дешево і сердито.

І байдуже, що парламент не затвердив бюджет, бо проект Кабінету Міністрів не врахував, приміром, вимогу тієї ж таки Конституції. Скажімо, таку: «Бюджетна система України будується на засадах справедливого і неупередженого розподілу суспільного багатства між громадянами і територіальними громадами». Де ж та справедливість, коли борги із зарплат і пенсій у проекті бюджету не враховано, якщо на науку, освіту та інші соціальні потреби уряд кидає крихти, якщо бал править міжнародний капітал, і все до нитки йде на спродаж і безчесний розподіл активів між кланами? Все це не важливо? Головне, вчасно розпустити парламент. Щоб не заважав... віднімати й ділити.

Отакі підводні айсберги приховані у так званій народній ініціативі.

І все-таки референдум відбудеться. Народний гнів матиме числовий вираз, і Президент скаже, що він не може не зреагувати на цю незліченну кількість «позитивних» відповідей на запитання референдуму. Парламенту буде висловлено недовіру, і буде призначено дострокові вибори народних депутатів України, не обтяжених недоторканністю. Ця невеличка купка людей, за яких буде заплачено, у двох ручних палатках не те що автоматом, а кулеметом прийматиме все, що потрапить під руку, охоче і без заперечень. Аби виправдати високу довіру. Дешево і сердито. І депутати не висовуватимуться, проти й слова не мовлять, щоб не пришили їм справу і не загнали у місця не дуже віддалені за інакомислення. Адже недоторканність їм не загрожує. І вони будуть вірні своєму дахові. І жодних сніжних лавин.

Вікторія СВІТЛАНОВА.

Мал. Віктора **ПОПОВА.**

Усі живі й здорові родичі... Морозові

(Початок на 1-й стор.).

Як відомо, добра не буває багато. Тож і родина в Івана Павловича та його вірної супутниці життя Мотрони Єфремівни (наступного року святкуватимуть золоте весілля) теж нівроку, зовсім як у того Омелечка: він та вона, та три парубки вусаті, та три дівки косаті, та дві Христі в намисті, та дві ляльки в колисці... — всього 14 осіб. Дві заміжніх дочки, одружений син, і кожна пара подарувала батькам по двійко онуків: найстаршому — 21, найменшому — 6 років. І всі, попри сьогоднішні негаразди, живуть у мирі, любові та злагоді. За що шанують і по-доброму заздрять їм люди. Ну, а для діда з бабою найбільша радість, звісно, коли вся рідня на кожне свято (тож з призом — ящик шампанського — наша редакція вцілила в самісіньке «яблучко») збирається в батьківській оселі.

— У такі дні куди й діваються болячки, менше дошкуляють фронтові рани, геть забуваються пережиті трагедії й біди.

... Яких, скажу, вистачило б не на одного, а на дюжину Іванів.

Колишньому сержанту ще й досі час від часу сниться кошмарний сон: його перша атака на неприступні японські доти-монстри, після якої в живих з 7-ї роти 567-го полку лишилося тільки 19 бійців. Уцілів і він, хоча й був тяжко поранений. Рана так і не загоїлася й понині особливо нестерпно болить ночами 74-річному ветерану війни, відзначеному за ратні подвиги кількома бойовими нагородами. Стільки само у нього і трудових відзнак за сумлінну 39-річну працю на «дев'ятці», де разом з дружиною й започаткували нині відому в багатотисячному колективі Морозівську династію: там тепер працюють обидві дочки і син з невісткою.

— Чи вірили, що саме вам дістанеться новорічний приз?

— Жодної секунди не сумнівався. Думаю, це винагорода за мою вірність газеті, яка стала нашим сімейним порадником і другом, підшивки якої зберігаю за кілька останніх років.

Після цієї перемоги я — найвідданіший агітатор «Голосу України» — об'єктивного, правдивого і незаангажованого видання. Якби всі ми, насамперед політики і державні діячі, так само вболівали за розквіт держави, то весь наш народ жив би набагато щасливіше.

Тож давайте всі разом і дружно вип'ємо келих шампанського за кращу долю рідної України!

Владислав ЖМУРКОВ.

Шостка
Сумської області.

Віртуальна реальність стає реальністю повсякденною

Перший командний чемпіонат з комп'ютерних ігор відбувся у Кіровограді.

Ця подія викликала неабиякий інтерес серед «геймерів» міста. Організатором акції стала Кіровоградська дирекція українського державного підприємства електрозв'язку «Укртелеком», а відбулася вона у приміщенні нещодавно відкритого «Інтернет-кафе», обладнаного за останнім словом техніки.

Змагання зібрали 18 команд, кожна у складі трьох чоловік віком від 13 до 30 років.

Після урочистого відкриття чемпіонату директором Кіровоградської дирекції «Укртелекому» Людмилою Колісниченко розпочалися справжні баталії. Бої відбувалися за всіма правилами: з регламентом та суддями. Команди демонстрували свої навички в двох іграх: стратегічній «Старкрафт» та динамічній «Квейк-2». Найпрофесіональнішою виявилась команда генерального спонсора змагань фірми «Софт Про».

Наприкінці змагань було розіграно «супервтішний» приз, люб'язно запропонований фірмою «КАСП». Розігрували його капітани команд, які мужньо змагалися протягом всього чемпіонату, але трішки не дотягнули до звання «найвідважніших комп'ютерних воїнів століття».

Незважаючи на напруженість гри, атмосфера панувала дружня і по-справжньому святкова. Крім безкоштовного частування, всі учасники акції отримали призи від спонсорів. Кожен мав можливість переконатися у спроможності особисто працювати у всесвітній інформаційній мережі в режимі «он-лайн», отримати доступ до біржових даних різних країн, дізнатися про найрізноманітніші події, які відбуваються у світі, створити власну поштову скриньку і... відпочити за чашечкою кави після мандрівок світом або позмагатися з друзями за звання найкращого комп'ютерного воїна.

Перший чемпіонат з комп'ютерних ігор запам'ятається кіровоградцям надовго, а «Укртелеком» ще раз підтвердив своє лідерство не тільки серед провайдерів Інтернету, а й у впровадженні нових течій комп'ютерного користування.

Ірина КАРНАТСЬКА,
менеджер по зв'язках з громадськістю Кіровоградської дирекції УДПЕЗ «Укртелеком».

УКРАЇНА
ЦЕНТРАЛЬНА
ВИБОРЧА КОМІСІЯ
ПОСТАНОВА

Про Календарний план основних організаційних заходів з підготовки та проведення всеукраїнського референдуму за народною ініціативою 16 квітня 2000 року

м. Київ
21 січня 2000 року
№ 4

Відповідно до статті 26 Закону України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми» та статей 11, 12, 15 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» Центральна виборча комісія **постановляє**:

1. Затвердити Календарний план основних організаційних заходів з підготовки та проведення всеукраїнського референдуму за народною ініціативою 16 квітня 2000 року.
2. Надіслати Календарний план Верховній Раді Автономної Республіки Крим, обласним, Київській і Севастопольській міським радам, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській і Севастопольській міським державним адміністраціям.

**Голова Центральної виборчої комісії
М. РЯБЕЦЬ.**

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН
основних організаційних заходів з підготовки та проведення всеукраїнського референдуму за народною ініціативою 16 квітня 2000 року

Відповідно до положень Закону України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми», Указу Президента України «Про проголошення всеукраїнського референдуму за народною ініціативою» основні організаційні заходи з підготовки та проведення всеукраїнського референдуму за народною ініціативою здійснюються в такі строки:

п. п.	Зміст заходів	Виконавці	Строки виконання	Нормативне обгрунтування
1.	Подання до Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, міських, районних у містах, селищних, сільських рад пропозицій щодо представників до складу відповідних комісій з всеукраїнського референдуму	Суб'єкти висування представників до складу комісій з референдуму, визначені частиною третьою статті 27 Закону України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми»	у строки, визначені Верховною Радою Автономної Республіки Крим або її президією, відповідними радами або головами рад чи міськими, селищними, сільськими головами	ст. 27
2.	Утворення комісії Автономної Республіки Крим з всеукраїнського референдуму, обласних, районних, міських, районних у містах, селищних, сільських комісій з референдуму (не пізніш як за півтора місяця до всеукраїнського референдуму)	Верховна Рада Автономної Республіки Крим або її президія, обласні, районні, міські, районні у містах, селищні, сільські ради або голови рад чи міські, селищні, сільські голови	до 1 березня	ст. 27
3.	Утворення дільниць для голосування (не пізніш як за півтора місяця до всеукраїнського референдуму)	Районні, міські, районні у містах, селищні, сільські ради або голови рад чи міські, селищні, сільські голови	до 1 березня	ст. 23
4.	Подання до районних, міських, районних у містах, селищних і сільських рад пропозицій щодо складу дільничних комісій з референдуму	Суб'єкти висування представників до складу дільничних комісій з референдуму, визначені частинами другою і третьою статті 29 Закону України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми»	в строки, визначені відповідними радами або головами рад чи міськими, селищними, сільськими головами	ст. 29
5.	Утворення дільничних комісій з референдуму (не пізніш як за 40 днів до всеукраїнського референдуму)	Районні, міські, районні у містах, селищні і сільські ради або голови рад чи міські, селищні, сільські голови	до 7 березня	ст. 29
6.	Вибори голови, заступника голови, секретаря комісії з референдуму	Відповідні комісії з референдуму	на першому засіданні комісії	ст.27, 29
7.	Інформування населення через засоби масової інформації або іншим шляхом про межі кожної дільниці для голосування з зазначенням місця знаходження дільничної комісії з референдуму	Районні, міські, районні у містах, селищні, сільські ради або голови рад чи міські, селищні, сільські голови	до 10 березня	ст.23
8.	Складання списків громадян, які мають право брати участь у референдумі, і передача їх дільничним комісіям з референдуму	Голови районних, районних у місті рад, міські, селищні, сільські голови, командири військових частин, керівники установ, у яких утворені дільниці для голосування, капітани суден	до 10 березня	ст. 33
9.	Складання списків громадян, які мають право брати участь у референдумі, по кожній дільниці	Дільничні комісії з референдуму	до 6 квітня	ст. 30
10.	Подання списків громадян, які мають право брати участь у референдумі, для загального ознайомлення (за 10 днів до дня проведення всеукраїнського референдуму)	Дільничні комісії з референдуму	до 6 квітня	ст.34
11.	Подання списків громадян, які мають право брати участь у референдумі, для загального ознайомлення на дільницях, утворених у лікарнях та інших стаціонарних лікувальних закладах, а також у виняткових випадках у військових частинах, на суднах, які перебувають у день референдуму в плаванні (за два дні до референдуму)	Дільничні комісії з референдуму	до 14 квітня	ч. I ст.34
12.	Забезпечення прав громадян на участь у голосуванні при зміні місця свого перебування (в період між поданням списків для загального ознайомлення і днем референдуму)	Дільничні комісії з референдуму	6—15 квітня	ст.35
13.	Сповіщення громадян про день проведення референдуму, час і місце голосування (не пізніш як за 10 днів до дня проведення всеукраїнського референдуму)	Дільничні комісії з референдуму	до 6 квітня	п.5 ст.30, ст.37
14.	Виготовлення бюлетенів для голосування і вручення їх дільничним комісіям з референдуму (не пізніш як за п'ятнадцять днів до всеукраїнського референдуму)	Комісія Автономної Республіки Крим з всеукраїнського референдуму, обласні, Київська і Севастопольська міські комісії з референдуму	до 1 квітня	п.6 ст.28, ч.6 ст. 36
15.	Подання оперативної інформації до Центральної виборчої комісії про хід голосування	Комісія Автономної Республіки Крим з всеукраїнського референдуму, обласні, Київська і Севастопольська міські комісії з референдуму	16 квітня (на 12, 16 і 20 годину)	ст.41
16.	Встановлення результатів підрахунку голосів на засіданні відповідної комісії, складання протоколу і надсилання його до вищестоящої комісії з референдуму	Дільничні комісії з референдуму Районні, міські, районні у місті, селищні, сільські комісії з референдуму Комісія Автономної Республіки Крим з всеукраїнського референдуму, обласні, Київська і Севастопольська міські комісії з референдуму	16-17 квітня 17 квітня	ст.40, 41
17.	Встановлення результатів всеукраїнського референдуму за народною ініціативою 16 квітня 2000 року	Центральна виборча комісія	до 21 квітня	ст.41
18.	Публікація в пресі та оприлюднення в інших засобах масової інформації повідомлення про результати всеукраїнського референдуму (не пізніш як на десятий день після всеукраїнського референдуму)	Центральна виборча комісія	не пізніш як 26 квітня	ст.41 п. II ст.15 Закону України «Про Центральну виборчу комісію»

**Секретар Центральної виборчої комісії
Я.ДАВИДОВИЧ**

26 квітня нам офіційно скажуть, що ми думаємо

Трамвай для Троєщини

На лівому березі буде кільцева

Транспорт

У столичному мікрорайоні Троєщина закінчується прокладання нового трамвайного маршруту, проект будівництва якого був створений ще 20 років тому фірмою «Київпроект»

— Коли поїде перший трамвай? — цікавлюся у керівника Дирекції будівництва лінії швидкісного трамвая Вячеслава Зайченка.

— У 2000 році. Точнішу дату назвати не можу, але ми зацікавлені в якнайшвидшому пуску цієї лінії. Роботи залишилося небагато: протягти 50 відсотків кабельних ліній, закупити й обладнати тягові підстанції, натягнути контактну сітку тощо. Нині завершили прокладати залізничну колію, зроблено вертикальне планування, тобто трамвайна лінія ніде не перетинатиметься з автомагістраллю, встановлено шумозахисні екрани. В модернізованому стилі добудовуються перони на зупинках. Заплановано вестибюлі з ескалаторами. До слова, за дорученням міського голови Олександра Омельченка ескалатори мають закупити у Санкт-Петербурзі, бо, хоч як прикро, в Україні їх не виготовляють. Київська державна міськадміністрація виділила на прокладання маршруту 21 мільйон гривень. Будівельники їх вже освоїли і чекають нового надходження коштів, необхідних для завершення робіт.

Магазини й кіоски, які встановлять у вестибюлях, прикрасять трасу. Пасажирам буде зручно там скупитися. До речі, бажаючі відкрити торгові точки на зупинках трамвайного маршруту також можуть внести посильний вклад у завершення будівництва.

А головне, що перша черга запланованої нової трамвайної лінії від вулиці Милославської до проспекту Возз'єднання допоможе розвантажити пасажиропотік на 30—40 тисяч осіб за добу. Для Троєщини, яка вже перетворилася з мікро- на макрорайон столиці, це дуже важливо. До слова, на цьому відрізку шляху буде шість зупинок. Окрім згаданих, ще й Цвєтаєвої, Сабурова, Драйзера, Каштанова.

Нині для відкриття руху у звичайному режимі потрібно ще 12 млн. грн. У перспективі трамвайну лінію будуватимуть від проспекту Возз'єднання до Городні (зупинка електропотяга «Київ-Петрівський»), і вона стане швидкісною. Це дасть змогу ще більше розвантажити пасажиропотік. Згодом трамвай їздитиме аж до Осокорків.

Однак щоб лінія працювала у швидкісному режимі, потрібно удвічі більше коштів. Над цим працює керівництво Київміськадміністрації. Воно також турбується про забезпечення маршруту новими трамваями. Можливо, це будуть чеські машини або заводу «Південмаш», або АНТК імені Антонова. Одне слово, у перспективі на лівому березі Києва буде кільцева трамвайна лінія: від Троєщини — до Петрівки, моста Патона, Осокорків і назад — через Дарницю, Воскресенку.

Віталій КРАСНЮК.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Реконструкції

Щоб не «їхав» дах

Ніде правди діти, тільки-но починається новий навчальний рік, як в столиці точаться розмови про одне й те саме — школи не готові до експлуатації. То тут, то там протікають дахи. А грошей на ремонти катма. На неодноразові звертання освітян не зважали. Кошти на такі роботи не виділяли.

Цього року, схоже, справи поліпшаться. Себто дійдуть і до дахів та горищ. Київський міський голова Олександр Омельченко підписав розпорядження «Про затвердження загальноміської програми «Шкільні дахи». Розраховано її на три роки. Виділять під програму 27,6 млн. грн. Крім того, міська рада в бюджеті на 2000 рік окремим рядком затвердила 5,5 млн. грн. цільових коштів на ремонт шкільних дахів.

До слова, тепер не лататимуть старі діри, а повністю мінятимуть покрівлі. Для цього плановано провести тендери на кращі варіанти дахів, що дасть можливість позбутися одноманітності будівель.

Ціни

Столичний хліб сильніше за інфляцію

В Києві з 1996 року ціна на хліб не змінилась попри кризи та інфляцію. Міський голова Олександр Омельченко заявив, що не допустить зростання цін на хліб у столиці. А також на основні харчові продукти — деякі види круп, овочі тривалого зберігання, олію, вершкове масло. Оскільки їх задосить, щоб протриматися зиму та частину весни. Міській владі вдалося закупити в регіонах пшеницю за ціною, в середньому, 380 гривень за тонну. Начальник управління з питань цінової політики Василь Яструбинський зазначив, що нині відпускна ціна хліба в Києві покриває його собівартість і за цих умов рентабельність хлібозаводів становить до 10 відсотків. Тобто ціни тримаються за рахунок зменшення власного прибутку. І ще: Київщина не дала столиці жодного кілограма пшениці, хоча голова облдержадміністрації Анатолій Засуха обіцяв на засіданні Кабміну надати 300 тисяч тонн.

У багатьох регіонах ціни на хліб зросли від однієї гривні до двох. Чи не тому на столичних хлібозаводах можна побачити машини з Миргорода, Вінниці, або Дніпропетровська. Заборони вивозити духмяні паляниці немає. Тим паче, що хлібозаводи мають з цього зиск, бо для іногородніх підняли тарифи. У такий спосіб поставлено хоч і хисткий, але бар'єр, який все-таки затримує хліб у столиці.

Водночас посилилася увага органів контролю і до приватних виробників. Санепідемслужба міста протягом січня провела перевірку на 33 міні-пекарнях. З хлібобулочних виробів брали хімічні, токсикологічні, радіологічні проби, а також перевіряли санітарно-технічний стан приміщень та умови праці. В результаті — у 27 міні-пекарнях було виявлено невідповідність санітарним вимогам, а 21 — оштрафовано. Тимчасово припинено їхню діяльність.

Екологія

Дихайте глибше, мешканці околиць

Непогана новина для мешканців Харківського району. Київський міський голова видав розпорядження, згідно з яким потрібно провести низку заходів, що значною мірою поліпшать стан атмосферного середовища.

Йдеться передусім про сміттєспалювальний завод «Енергія», на якому мають реконструювати очисні фільтри димових газів, а також передбачено задіяти систему дезодорації запахів на Бортницькій станції аерації. Крім того, на закритому міському звалищі побудують очисні споруди.

А чиновники мерзнутимуть...

30 мільйонів доларів — на енергозбереження

Днями Світовий банк затвердив кредит для Проекту енергозбереження в адміністративних і громадських будівлях м. Києва. Цей проект розроблено для підтримки Державної програми енергозбереження, кінцева мета якої в 2010 році зекономити близько 109 млн. тонн палива, або ж третину всього споживання енергії країною.

Всі витрати проекту коштуватимуть 30,4 млн. доларів. З них 18,29 млн. — частка Світового банку, 10,1 млн. — Київської міської адміністрації і 2 млн. — уряду Швеції. Позика надається терміном на 18 років з шестирічним пільговим періодом, протягом якого має реалізуватися цей проект.

Оскільки Київ — велике місто, то має й значні енергетичні втрати. А через нестачу тепла і недостатню ізоляцію шкільних будівель створюється значний дискомфорт у класних приміщеннях узимку. Така сама ситуація і в поліклініках та лікарнях. Тому в рамках інвестиційної програми вирішено охопити дитячі садки, школи, лікарні, культурні центри та адміністративні будинки, підпорядковані Київській міськраді. Всього буде реконструйовано близько 1300 споруд. Треба сказати, що приміщення міністерств, комітетів та інші державні будівлі сюди не входять.

Підвищення ефективності використання енергії призведе до зниження її потреби за такого самого рівня послуг у переобладнаних будинках. Водночас імпорт газу зменшиться приблизно на 41 млн. кубометрів, а мазуту —на 8000 тонн у рік, що допоможе столиці щороку заощаджувати 3—3,5 млн. доларів. А поліпшення якості теплопостачання звільнить користувачів будинків від необхідності допоміжного опалення і також дасть змогу менше сплачувати за спожиту енергію. Економія в споживанні палива зменшить і викиди речовин, що забруднюють атмосферу.

Тож від цього проекту мають виграти насамперед діти, студенти, вихователі та вчителі, хворі і медперсонал лікарень та поліклінік, відвідувачі та працівники художніх галерей, музеїв, театрів.

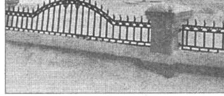
Зсув оголосив війну палацу

Земельний тиск крутить бетонні палі, наче сірники

Катаклізми

Останнім часом дедалі частіше поширюються чутки про те, що Маріїнському палацу загрожують підземні грунтові води, які можуть спричинити його зсув з дніпровської кручі. Підтверджуються ці чутки підземними роботами, що ведуться поруч з палацом. З'ясувати ситуацію я вирішив у Київському спеціалізованому управлінні протизсувних робіт.

— Справді, така проблема є. І виникла вона не вчора і не сьогодні, а майже півстоліття тому. Останні десять років велися ретельні підземні спостереження. Причина криється в особливостях грунтів на Печерському плато, — каже головний геолог управління Василь Боковий. — Це переважно лесоподібні глинисті грунти, які добре пропускають воду вертикально і погано горизонтально. Тому вода в таких грунтах накопичується, і її рівень піднімається. З часом вона перетворюється на жижу, і в результаті ця маса може випливти у Дніпро. Подібна трагедія сталася у Дніпропетровську, коли в балку випливли грунти з будинками і людьми.

Торік управління порушило це питання перед міською адміністрацією, а вона — перед Кабміном та Верховною Радою. Було створено кілька комісій із провідних фахівців. Стан оцінили як передаварійний. Але останнім часом ситуація стала критичною: рівень підземних вод піднявся, щільність грунтів послабшала, і схил робиться менш стійким. Виникла загроза і для Паркової алеї. Тому прийнято рішення виділити на ці роботи гроші з резервного фонду Кабміну. А зробити потрібно чимало: побудувати дренажно-штольневу систему для зниження рівня водоносного горизонту, відвести поверхневі водостоки і, головне, «прив'язати» частину, яка відколюється, до основного Печерського плато за допомогою більш як тисячі анкерів (вони схожі на палі), які «прошиють» схил. Для виконання операцій, розроблених «Київпроектом», потрібно близько 20 млн. гривень. На сьогодні надійшло лише 150 тисяч. Будівельники виконали роботи на цю суму й почали працювати в борг. Адже зупинятися не можна, оскільки земляний тиск такої сили, що крутить бетонні палі, наче сірники.

Складається враження, що всі фінансові проблеми хочуть перекласти на плечі міського бюджету. Але такі витрати йому не під силу. Хоча Маріїнський палац та приміщення Верховної Ради й розташовані у столиці, але опікуватися їхньою долею має держава.

Сторінку підготував Михайло ЛІВАНДОВСЬКИЙ.

XX століття: українські акценти

№ 15

1941 — 1950

Найхолодніше

Спецоперації в Україні в кінці 40-х років

Ви нам писали

По кому б'є дзвін...

Більшість культурологів цілком справедливо дотримується переконання, що шлях до цивілізованого майбутнього людства лежить через ретельне збереження самобутності кожного народу.

«Війна — це не лише людські жертви, а й величезні втрати національних пам'яток, культурного спадку, — так пише в своєму листі до редакції викладач з Київщини Микола Кравчук. — І не відомо ще, що завдає більшої шкоди народу».

З такими думками читача не можна не погодитися. Особливо ж, коли гортати каталоги втрачених у 40-ті роки експонатів вітчизняних музеїв. Почуття болю стає ще нестерпнішим, коли дізнаєшся, що знищувались мистецькі полотна та скульптури не лише у воєнні роки загарбниками, а й у роки мирні — ідеологічно зашореними чиновниками від культури.

У нашій сьогоднішній публікації під рубрикою «XX століття. Українські акценти» і йдеться, зокрема, про трагічний епізод з історії Львівського художнього музею, коли від рук варварів загинули скульптури Олександра Архипенка та пейзажі Олекси Грищенка. Вже у 30-ті роки обидва майстри —відомі у світі митці. Але «гріх» їхній був у тому, що вони жили за кордоном.

Подібне відбувалося практично в усіх музеях областей, які були приєднані до УРСР в 1939 році. Оскільки тоді радянська влада в Західній Україні існувала ще короткий час, чекісти не встигли виконати свою роботу. Повернулися до неї вже по війні...

Знищувалися мистецькі шедеври, знищувалися люди... І все це називали спецопераціями.

Той самий читач з Київщини Микола Кравчук запитує: «Чи чогось навчає нас досвід минулого?».

Розмірковуйте про це самі, шановні друзі. Інформації сьогодні достатньо.

А щоб глибше вникнути в зміст питання нашого читача, перегляньте книжки на сучасних кіоскерських розкладках. Свої, облиті кров'ю жертв, спогади видав Павло Судоплатов. Услід за батьком «правду» про нього розповідає в двотомнику його син. А скільки ще бачимо сьогодні таких видань? І фактично жодного слова розкаяння, жодного сумніву в правильності чи злочинності зробленого.

До вдумливого перечитування сторінок вітчизняної історії закликають нас у своїх листах Феодосій Прокопович Гусак-Петрук з Волині, Валентина Тимофіївна Федько з Кременчука, А. Б. Гвинтовка (на жаль, у листі — лише ініціали) з Миколаєва. Ми дякуємо їм, а також усім, хто пише до редакції.

Разом із вами, наші шановні читачі, ми зможемо по-новому побачити, здавалося б, добре відому історію батьківщини.

Фултонська промова Черчілля

В далекому від України американському місті Фултоні, що в штаті Міссурі, 5 березня 1946 року виголосив свою промову ідеолог антикомунізму англійський лідер Уінстон Черчілль. Студенти Вестмінстерського коледжа стали першими слухачами викладення програми дій країн Заходу після другої світової війни.

«Залізна завіса опустилася через весь континент» — Уінстон Черчілль, зрозуміло, мав на увазі всю Європу. Світ знову вступив у смугу протистояння, хвалити Бога, насамперед ідеологічного.

Україна у складі Радянського Союзу потрапила до тієї частини Європи, яка перебувала під тотальним контролем сталінської політичної системи.

Уінстон ЧЕРЧІЛЛЬ.

Міністр освіти, в'язень сибірського ГУЛАГу

«Якось улітку 1946 року мене викликали разом з Абакумовим у Центральний Комітет партії на Старій площі. Там у кабінеті секретаря ЦК Кузнєцова ... я побачив Хрущова, першого секретаря Компартії України. Кузнєцов інформував мене про те, що Центральний Комітет згодився з пропозицією Кагановича і Хрущова таємно ліквідувати керівника українських націоналістів Шумського...».

Так пише начальник служби «ДТ» (диверсії і терор) МДБ СРСР професіональний чекіст Павло Судоплатов.

Відкриймо енциклопедію й прочитаймо, хто такий Олександр Шумський.

Народився він на Волині, був високоосвіченою людиною. Активний діяч Української партії соціалістів-революціонерів. У січні 1918 року був серед ініціаторів змови проти Центральної ради. Того самого року увійшов до групи «боротьбистів», які виступали за владу робітників та селян і співпрацю з більшовиками. Учасник повстань проти гетьмана Павла Скоропадського та Директорії. 1919 року Олександр Шумський став комісаром освіти в українському більшовицькому уряді Християна Раковського. На цьому посту започаткував боротьбу за дерусифікацію культурного життя в Україні, відродження національної духовності.

Олександр ШУМСЬКИЙ.

Микита ХРУЩОВ.

Павло СУДОПЛАТОВ.

1920 року Олександр Шумський разом з однодумцями увійшов до КП(б)У, був обраний до Політбюро й оргбюро ЦК КП(б)У й одночасно призначений членом делегації КП(б)У до Комінтерну.

Цього року Олександр Шумський стає наркомом внутрішніх справ УРСР. Пізніше знову був призначений наркомом освіти і, обіймаючи цю посаду, активно запроваджував українізацію.

1925 року, протестуючи проти призначення Лазаря Кагановича першим секретарем ЦК КП(б)У, Шумський пропонував на цей пост Власа Чубаря. Зрозуміло, що це викликало гнів Сталіна, якому давно не подобалася активна позиція тодішніх українських комуністичних лідерів щодо відродження національної культури та освіти.

Олександр Шумський цілковито підтримував Миколу Хвильового з його орієнтацією на Європу та її кращі культурні надбання.

1927 року Олександра Шумського було усунуто з усіх посад й відправлено до Москви, де він став головою Всесоюзної управи профспілки працівників освіти, а згодом — ректором Ленінградського інституту народного господарства.

1933 року Шумський був репресований й висланий на Соловки, де утримувався в камері-одиночці. Пізніше він потрапив до Красноярська, потім до Єнисейська...

З в'язниць він пише листи Йосипу Сталіну, Лазарю Кагановичу, Лаврентію Берії та іншим, в яких відстоює свою точку зору на радянське будівництво в СРСР та відкидає будь-які звинувачення на свою адресу. Опоненти Шумського теж не сиділи склавши руки.

«За даними МДБ України, — продовжує Павло Судоплатов, — Шумський встановив контакти з емігрантськими колами на Заході, вів закулісні інтриги з метою увійти до складу створюваного в еміграції тимчасового уряду — Української головної визвольної ради. Було також відомо, що в розмовах зі своїми друзями він виявляв неповагу до Сталіна, дозволяв собі піддавати сумніву думки Сталіна про себе й висував свою версію обговорення зі Сталіним питання про склад українського уряду в кінці 20-х—на початку 30-х років».

Сталінським чекістам було мало цієї брехні (що то за в'язниці та табори були в СРСР, якщо в'язні їх могли запросто в Сибіру вести підпільну антирадянську роботу?), вони роблять співучасницею «злочинів» Шумського його дружину, яка жила в Саратові.

Політична дуель між Сталіним та Шумським продовжувалась аж до середини 40-х років. Останній декілька разів робив спроби самогубства. Врешті Шумський надіслав Сталіну ультиматум, що якщо з нього не знімуть безглузді звинувачення, не повернуть свободу й не нададуть змоги жити в Україні, то він накладе на себе руки.

Нервувався й Хрущов, який надіслав Сталіну інформацію, що Олександр Шумський, повернувшись в Україну, нібито зможе організувати збройне націоналістичне підпілля й втече за кордон.

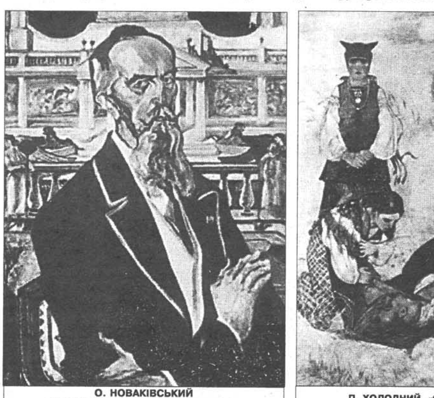
Кремлівський диктатор надав можливість вирішити долю українського комуніста керівникам своєї таємної політичної поліції.

«Майрановський, на той час начальник токсикологічної лабораторії МДБ, був терміново викликаний до Саратова, де Шумський перебував у лікарні. Отрута з його лабораторії зробила свою справу: офіційно вважалося, що Шумський помер від серцевого нападу, — продовжує свої спогади П. Судоплатов і додає, — до речі, встановити його закордонні зв'язки нам так і не вдалося. В Москві цій операції надали неабиякого значення. До Саратова виїздили заступник міністра МДБ Огольцов, якому був підпорядкований Майрановський, та Каганович, котрий особисто знав Шумського».

Треба зауважити, що правда про трагічну долю Олександра Шумського стала відома лише через півстоліття, тобто коли Україна вже була незалежна. Перед смертю Павло Судоплатов вирішив, що мовчати йому більше не має сенсу.

Свобода віросповідання? Обов'язково. На папері

Йосип Сталін змушений був запевнити президента США Ф.-Д. Рузвельта в Ялті, що радянським громадянам надають повну свободу вибору віри. Але це

О. НОВАКІВСЬКИЙ «Портрет Олександра Барвінського». П. ХОЛОДНИЙ, «Ой у по

...едержавним народам. ...добу «холодних» війн

...и не означало, що боротьбу з ...авославними церквами було при...но.

...облива увага радянського МДБ в ...ні в 40-і роки була прикута до ...-католицької церкви.

...46 року у Львові відбувся ініційо...й Москвою церковний собор, ... проголосив приєднання УГКЦ ...осійської Православної Церкви. ...и УГКЦ, зокрема архієпископ ...п Сліпий, були вислані до Сибі...

...е й...ого було замало.

...дянський агент в Римі Григуле... котрий став коста-риканським ...дянином й пізніше послом цієї ...и у Ватикані, інформував ...ль, що Ватикан має намір зайня...одо Москви тверду позицію внас... переслідування в СРСР віруючих ...нської греко-католицької цер...

...кита Хрущов — тодішній пер... секретар ЦК Компартії України ...рнувся до Сталіна з проханням ...лит... йому таємно ліквідувати ...верх...у греко-католицької цер... Закарпатті, яке по війні увійшло ...аду СРСР. Сталін дав на це зго...

... безпосереднім керівництвом мі... МДБ України Савченка чекісти ...ували «автокатастрофу», але ар...скоп УГКЦ у Закарпатті Ромжа ...инув, а лише був травмований і ...влений до однієї з лікарень Уж...а.

...лщ...апанікував і знову звернув... Сталіна, аргументуючи необхід... теракту тим, що, мовляв, Ромжа ...ться до зустрічі з високопоставле... в'язковим з Ватикану.

... Ужгороді терміново зібралися ... Судоплатов, згадані вже в на...ублікації Савченко та Майранов... Перед цим їх прийняв у Києві ...ов і побажав успіху.

...конавицею чекістського теракту ... агент МДБ — медсестра лікар...е перебував поранений Ромжа. ...й зр...ла хворому смертельний

...вство ...мандувача ...А ...мана ...хевича

... 1953 року особливу увагу в Укра...кісти служби «ДТ» (диверсії і терор) МДБ СРСР, безумовно, приділяли Українській повстанській армії.

«Після ліквідації Ромжі приблизно рік у мене не було жодних контактів з Абакумовим (один з керівників МДБ СРСР.— **В. А.**), але одного разу близько четвертої години ранку пролунав телефонний дзвінок.

— О десятій будьте готові до виконання термінового завдання. Виліт із Внукова».

Так Павло Судоплатов починає розповідь про свою участь у знищенні командувача УПА Романа Шухевича.

У Львові, куди П. Судоплатов прибув разом з групою «колег», М. Хрущов саме проводив партактив. Й. Сталін поклав на нього особисту відповідальність за розшук убивць Я. Галана.

П. Судоплатов повів з М. Хрущовим суперечку. Останній пропонував ввести в Західній Україні спеціальні паспорти, а також мобілізувати місцеву молодь на шахти Донбасу та промислові підприємства східних областей республіки. У такий спосіб, на його думку, можна було позбавити УПА поповнення новими бійцями.

П. Судоплатов переконував присутніх, що ці заходи, навпаки, ще більше підсилять антирадянські настрої, на що роздратований М. Хрущов заявив, що це не турбота «емгебістів», а їхнє завдання — обезглавити УПА.

Московські чекісти зосередилися на підготовці до спланованої в МДБ спецоперації. Зрозуміло, що насамперед почався пошук командувача УПА Романа Шухевича. П. Судоплатов відзначав, що суперник у нього був гідний — хоробрий, досвідчений конспіратор.

Співробітники служби «ДТ» шукали «добровільних» помічників для здійснення своїх задумів. Найчастіше застосовували шантаж та залякування. В сіті «емдебістів» потрапляли, наприклад, ті, чиї діти чи родичі були серед учасників антирадянського підпілля.

Павло Судоплатов називає серед своїх агентів колишню актрису театру «Березіль» з Харкова, яка в ті роки жила у Львові й вже як журналістка співробітничала з газетою «Известия». Другим агентом був відомий історик...

Кільце навколо Романа Шухевича звужувалося. В пошуках невловимого генерала УПА брали участь сотні чекістів. Він нервувався й почав робити помилки... В результаті — виявив своє місцеперебування, про яке дізнався П. Судоплатов.

Оточений загоном «емдебістів», Роман Шухевич не втрачав надії на порятунок. Та сили були нерівні й командувач УПА загинув.

Як «антирадянські» були знищені тисячі високомистецьких полотен та скульптур

31 травня 1946 року Ярослав Галан звернувся до заступника Голови Ради Міністрів УРСР Д. Мануїльського з листом-протестом. Йшлося про знищення неконтрольованими групами радянських бійців мистецьких шедеврів та безцінних музейних експонатів, зокрема книг XIV століття. Наприклад, лише група молодшого лейтенанта М. Малимонова безпричинно знищила 227 документів з архівного фонду «Управління міста Львова», серед них — дві грамоти 1359 і 1372 років.

Лист письменника залишився без відповіді.

Заступник голови Комітету у справах мистецтв України О. Пащенко направив до Львова групу демобілізованих офіцерів Радянської Армії, які до війни навчалися в мистецьких вузах. Один з них — В. Любчик найактивніше включився в проведення спецоперацій з вилучення з музеїв та картинних галерей мистецьких творів, на його погляд, «націоналістичного» чи «антирадянського» змісту. Таких творів він «знайшов» понад дві тисячі лише у Львові. Їх мали відправити до Києва. Але тим, хто відповідав за проведення спецоперації, не терпілося, й було прийнято рішення знищити мистецькі твори у Львові. Живопис і графіку палили, скульптури з гіпсу розбивали молотками... Додамо ще, що цей акт укоротив життя директорові Львівського музею українського мистецтва І. Свєнціцькому, який невдовзі помер.

Роман ШУХЕВИЧ.

Теодор РОМЖА.

Йосип СЛІПИЙ.

Іларіон СВІНЦИЦЬКИЙ.

...жито...».

Ці експонати знищені. Львів. Художній музей.

Так що справді — найхолодніше недержавним народам. У добу «холодних» війн...

Хроніка

1941

Квітень. Обмеження розмірів землекористування «куркулів» у Західній Україні.

14 травня. Відкриття в селі Русові літературно-меморіального музею Василя Стефаника, святкування 70-річчя письменника.

Квітень—травень. Четвертий етап депортацій (примусового вивозу населення у східні регіони СРСР, зокрема, до Сибіру), що охопив близько 300 тисяч осіб.

Львівський церковний собор. 1946 р.

22 червня. Початок Великої Вітчизняної війни.

30 червня. У Львові відбувся «Акт проголошення Української держави».

Кінець червня — 5 липня. Масові розстріли у в'язницях Західної України, які здійснювали працівники НКДБ і НКВС УРСР.

5 липня. Арешт німцями й інтернування в табір Заксенхаузен Степана Бандери.

Серпень. Утворення «Поліської Січі» (15 листопада німці роззброїли її) — попередниці УПА.

1942

Березень—квітень. На Волині почалося формування УПА.

19 листопада—2 лютого 1943 р. — Сталінградська наступальна операція радянських військ. Корінний перелом у Великій Вітчизняній війні.

1943

12 червня—початок жовтня. Карпатський рейд з'єднання партизанських загонів на чолі з Сидором Ковпаком.

Початок липня—серпень. Перехід більшості загонів «Поліської Січі» в УПА.

1944

5 січня—1 квітня. Львівсько-Варшавський рейд 1-ї Української партизанської дивізії на чолі з Петром Вершигорою.

29 лютого. У сутичці з загоном УПА смертельно поранено командувача 1-го Українського фронту М. Ватутіна.

8 жовтня. Територію УРСР повністю звільнено від німецьких загарбників.

Сидір КОВПАК.

1945

9 травня. День Перемоги.

1946

8—10 березня. Львівський собор УГКЦ про об'єднання з Російською Православною Церквою.

1947

3 березня. Першим секретарем ЦК КП(б)У обрано Л. Кагановича.

13 березня. Повідомлення-аналіз міністра внутрішніх справ УРСР Т. Строкача на ім'я Л. Кагановича про голодомор 1946—1947 років.

26 грудня. ЦК КП(б)У очолив Микита Хрущов.

1949

19 лютого. Партійна кампанія проти «безродних космополітів в Україні». «Проробка» членів творчих спілок УРСР.

29 серпня. В СРСР проведено перше випробування атомної бомби.

Кінець грудня. Залишки УПА по лінії кордону між Польщею та Чехословаччиною перейшли в Німеччину та Австрію.

1950

5 березня. Загинув командувач УПА Р. Шухевич. УПА очолив В. Кук.

6 квітня. Постанова Ради Міністрів СРСР про скасування термінів заслання. Згідно з постановою спецпоселенців вважали засланими навічно.

Ведучі рубрики: Віталій АБЛІЦОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Аналогії

Блиск і злидні приватних гектарів

Вірменські ринки завжди тішили око надзвичайним розмаїттям барв і щедрими дарами землі. Традиційне застілля важко уявити без найрізноманітніших овочів, фруктів, зелені. Особливо багатими стали місцеві базари після того, як 1991 року новий, некомуністичний парламент республіки прийняв закон про запровадження приватної власності на землю.

Закон де-юре зробив те, що вже відбулося де-факто: розпалися колгоспи та радгоспи. Селянин нарешті став господарем власної землі. І вже через рік удвічі зросли врожаї овочевих і баштанних культур, побільшало фруктів на столах городян, розпочалося й донині триває стійке зростання поголів'я дрібної та великої рогатої худоби. При цьому ціни на сільськогосподарську продукцію досить помірні.

Звісно, тут свою роль відіграла транспортна блокада, що триває й досі, з боку Азербайджану і Туреччини: вірменські селяни не мають змоги реалізовувати плоди своєї праці на зовнішніх ринках. З другого боку, саме перехід землі у приватну власність урятував Вірменію і Карабах від голоду в тяжкі часи блокади та воєнного протистояння. В країні не було світла й газу, бракувало багатьох промислових товарів, але дефіциту в продуктах місцевого виробництва ніколи не відчувалося.

Утім, селяни, які спочатку радісно вітали запровадження приватної власності на землю та розпуск колгоспів, згодом зазнали не тільки позитивних, а й негативних наслідків цього кроку. Не багатьом удалося створити по-справжньому міцні фермерські господарства, здатні купувати власну техніку, достатньою мірою забезпечувати себе пальним та добривами. Здебільшого за традицією численні селянські сім'ї змушені обходитися власною силою «м'язів». У результаті частина землі, отриманої у власність, роками не обробляється. Помітно скоротилися площі, зайняті найбільш трудомісткими культурами, наприклад, тютюном. Тому сьогодні де-не-де землероби знову починають створювати спільні господарства та виробничі кооперативи. У них мало спільного з колишніми колгоспами. Проте ясно, що наодинці працювати на землі дуже непросто. Можливо, нові форми організації селянської праці поступово приведуть до створення у Вірменії справді багатоукладної сільської економіки. На думку фахівців, якщо цей процес матиме вільний і природний характер, результати очікуються позитивні. Принаймні, обсяги виробництва ще більше зростуть, а ціни на продукти знижуватимуться.

Армен ХАНБАБЯН.

Сади в пустелі легше вирощувати громадою

Ізраїльські селяни мають усі підстави щороку виправдовувати неврожай: неродючі пустельні землі, кожна краплина води безцінна, та й людей бракує — залучено лише 9% населення. Проте уся Європа, зокрема й Україна, споживає ізраїльські фрукти, соки, молоко, купує їхні квіти. Недарма Ізраїль називають «теплицею Європи».

На думку фахівців, успішний розвиток сільського господарства країни забезпечують два фактори: застосування найсучасніших наукових розробок та існування різноманітних форм організації сільської праці. Більша частина агропромислової продукції виготовляється мошавами — це 450 сільських поселень, де кожна родина має свій будинок і ділянку землі. Трудівники об'єднуються, коли потрібно зробити закупки або продати вирощене.

Третина сільськогосподарської продукції надходить із 270 кібуців країни. Ці унікальні утворення — щось значно більше, аніж просто «ізраїльський колгосп», де земля — колективна власність і на ній працюють разом, не експлуатуючи одне одного. Кібуци стояли в авангарді побудови ізраїльського суспільства й держави. Нині вони у стані трансформації — більше приділяють уваги індивідуальним устремлінням своїх членів, подекуди допускають використання найманої праці. Водночас збільшується кількість кібуцників, які працюють «на стороні», але зарплату віддають кібуцу.

Порівняно новою формою є ішув кехилати — нині це 50—60 сільських поселень, де живуть сотні економічно самостійних сімей. Та це і єдина громада, яка обирає загальну раду глав сімей, затверджує «місцевий бюджет», спільно розв'язує питання фінансів, освіти, культури, справ молоді тощо.

І, зрештою, в Ізраїлі є звичайнісінькі села, де переважно живуть араби і друзи, які мають у приватній власності землю та будинки. Вони самостійно вирощують і продають свою продукцію. У таких селах живе шоста частина сільського населення.

Надія БЕДРИЧУК.

Дині в Ізраїлі збирає робот.

Машина буксує не тому, що зелена

А селянин не може покинути врожай у полі

Реалії

Колеса «Москвича» забуксували знову. Шлях до Попельнастого видався слизьким і засніженим, а тому здавався нескінченним. Десь тут, у степах, закінчуються і Олександрійський район, і Кіровоградська область. Більш віддалених сіл від райцентру —осередку цивілізації — у цьому краї немає. Колись навіть маленький «пазик» сільського маршруту ходив сюди з Олександрії за міжміськими тарифами — так далеко. Покликав у дорогу (як колись полюбляли писати газети) указ Президента «Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки». Документ обіцяє навчити селян працювати по-новому і по-справжньому. Як воно буде по-новому —навіть батьки указу в цих питаннях плутаються. А ось по-справжньому — це, порадили в райцентрі, до Маленка. Він, мовляв, розповість. Треба одразу сказати: їхали в таку далечінь недарма.

Віктор Маленко

Стара історія

...Місцевий колгосп носив ім'я Тараса Шевченка і через віддаленість та несприятливу кліматичну зону вважався в області безнадійно відстаючим. Аж поки на початку п'ятдесятих на цей «прорив» не кинули перспективного керівника Віктора Маленка. За роботу взявся з ентузіазмом та новими підходами. З Великої Вітчизняної прийшов Маленко з мідним польовим біноклем, який великою мірою сприяв піднесенню його авторитету. Наприклад, висипав моторний селянин віз колгоспного зерна на своєму обійсті, не встиг задоволений від оселі від'їхати —голова тут як тут. І каже так по-доброму: завтра зранечку завези на колгоспний тік те, що в тебе зараз жінка з дітьми в комору переносить. А ще міг голова доводити людям прописні істини. В його робочому кабінеті на стіні висіла коричнева шкільна дошка, де він з допомогою крейди вів наочну агітацію. Писав цифри, розрахунки не лише для недовірливих бухгалтерів, а й для доярок, хліборобів. Люди дивилися на дошку, на просту, як у шкільному підручнику, колгоспну арифметику, і, повіривши написаному, йшли за своїм головою. Маленко почав дивувати здобутками всю аграрну область.

Анекдот до теми

На засідання колгоспного правління запросили водія, що зловживав спиртним. Довго картали, лаяли, виховували.

— Випити, воно, звичайно, не гріх, — пояснювали йому, — тільки пити треба з головою.

— А я ж, ото дурень, ніколи з ним і не пив. Усе з бригадиром та з бригадиром.

Але через кілька років занадто енергійного господарника за доброю радянською традицією «з'їли». Колишній голова покинув це велике село з трьома ставками і подався до Олександрії. Там він очолював різні організації та установи — від редакції газети до автобази. Славний попельнастівський колгосп тим часом знову почав стабільно пасти задніх. А в 1995-му розвалився на три нові господарства. Саме того року Віктор Якович Маленко відсвяткував сімдесят другий день народження і вирішив нарешті піти на заслужений відпочинок. Але прийшли ходоки з Попельнастого з проханням: «Покеруйте в нас, хочемо знову на ноги звестися». Погодився.

Новітня історія

Одне з трьох новостворених господарств зберегло назву і контору, збудовану ще за часів першого пришестя Маленка.

Увійшовши до свого колишнього кабінету, передусім повісив, як і колись, на стіну коричневу шкільну дошку. Доводити і переконувати знову довелося багато. Тисячу гектарів орних земель обсіли бур'яни, та ще й які! Хотів одне таке поле перетнути машиною, але через тридцять метрів зупинився: перед капотом — стіна, вища за «УАЗ», так і дивися зіткнешся з покинутою сівалкою чи бороною. Тепер ті землі дають найбільший урожай в районі.

До розпаду старого колгоспу ім. Шевченка, у 1994 році, тут було отримано пшениці по 10,4 ц/га, наступного — вже після розподілу — по 20 ц/га, ще через рік зібрали 31, потім — 42 ц/га, і нарешті торік — 45 ц/га. Хоча була й посуха, траплялися морози в травні, але врожайність зростала. Ця земля, вважає Маленко, має давати щонайменше 50—60 ц/га, і він збирається це довести.

Перемоги і втрати

За п'ять років роботи не просто піднялася середня врожайність пшениці. Підприємство цілком рентабельне, не має боргів ані перед працівниками, ані перед державою чи будь-ким ще. За цей час побудували свій млин, олійницю, пекарню, макаронний цех, придбали комбайн «Джон Дір» і розраховуються за нього без затримок.

— Врожаї зростають, але зростають і витрати,— каже Маленко.— Нам від тих прибутків нічого не залишається. Женемося за благополуччям, та не можемо наздогнати. Ледве заощаджуємо трохи зерна для себе після того, як роздамо все за пальне, насіння, добрива. А в інших, я знаю, взагалі не залишається нічого. Іноді замислишся: для чого це все? Стараємося, тягнемося, боремося за якість і дисципліну, беремо додатково в оренду землю і купуємо дорогу техніку, а все вирощене змушені потім віддавати комерсантам. Так і кортить іноді взяти не 2000 га під оранку, а 200 — самим вистачить. Навіщо працювати на когось? Нехай той хтось сам бере землю і оре її, засіває.

Один такий випадок стався в нашому районі. Підприємець із сусідньої Полтавської області орендував у КСП «Нива» 800 гектарів землі. Планував щось там вирощувати і мати на цьому бізнес. Уже через рік новий поміщик «здимів» звідти. За теперішнього паритету цін на промислову і сільськогосподарську продукцію село не може працювати рентабельно.

— У вас же ось виходить?

— На нервах все і тримається, на ентузіазмі, на безвідмовності селянина. Не може він покинути врожай у полі. Совість не дозволяє, а торгівці пальним та запчастинами цим користуються.

Переміни

— Президентський указ про реформування КСП — можливо, він допоможе?

— Ні, так не роблять. Хіба тому КСП погано працюють, що колгоспами називаються? Скільки ми не перефарбовували б автомобіль, та коли він не тягне, треба шукати справжню причину.

Комісія райдержадміністрації щодо згаданого указу з кожним головою КСП працювала індивідуально. У Маленка просто спитали його думку і той відказав: «Ви моє господарство і мої справи знаєте? Чи є в мене борги, недоплата? То про що балакати?»

Механізатор КСП ім. Шевченка Борис Задорожний показав свою обізнаність не лише в агрегатах і механізмах. Ось його думка про реформування села:

— Ми у 98-му землю розпаювали. І хоч не знаю, де саме моя частка, але коли за якогось негаразду виходитиму з колгоспу — вже не з порожніми руками.

— І що, вам так добре в колгоспі живеться?

— А чим погано? На свій пай (8,7 га) маємо тонну зерна з доставкою, оранку та сівбу городів, безкоштовне підвезення палива на зиму та ще інше — хоч похорон безкоштовний, хоч машину замовити.

— І нічого не хочеться змінити у вашому селянському житті?

— А щоб трішки тут було держави... Щоб кредит можна було взяти, пальне, запчастини за розумною ціною. Бо як наше продаємо, то воно нічого не коштує, а купити ту саму каністру мастила чи тонну пального —вже й ціни не складуть. Виходить, і на своє ціну встановлюють, і на наше. А сам-один селянин ніколи не працюватиме, обов'язково має бути якесь об'єднання, хоч як його назвіть. Ні тих двадцять односельців, які відокремилися від колгоспу під час розпаювання, в селі, здається, дивляться з підозрою. І не тому, боронь Боже, що пішли проти колективу. Працюючи самостійно, вони мають результати нижчі, ніж у КСП. Але живуть не гірше, і ні для кого не секрет, що на колгоспне поле вони можуть заїхати з порожнім причепом так само впевнено, як і на своє — щоб потім виїхати з повним.

Після виходу указу голова зібрав «шевченківців» на збори, щоб почути думку селян. Люди сказали: ми вже визначилися два роки тому, тож як працювали, так і працюємо.

Люди — опора

— А що, Вікторе Яковичу, люди взагалі хочуть працювати?

— По-різному. Один працює до сьомого поту, дбає про майно, як про своє, а другому — все байдуже. До нас два роки тому американець приїздив подивитись, як ми експлуатуємо куплений у них комбайн. Я поцікавився: на скільки нам його вистачить? Він без перекладача показав пальцем на себе, потім на мене, потім у землю. Всі зрозуміли — нас обох переживе. Хоча на цьому «Джон Дірі» працюють не інженери, а просто сумлінні механізатори.

Люди — тягар

Водночас інший тракторист може собі дозволити їхати на К-700 на спущеному колесі. «Пожував» покришку, а вона тисячу гривень коштує. Є такі, що тільки ганьблять колектив. Вкрасти — і нічого більше йому не треба. Одного на загальних зборах виключили з членів КСП за те, що зливав з тракторів солярку і міняв на горілку. Йому хоч усю землю віддай, все одно неробою помре.

Селяни до нас на роботу просяться, — продовжує Віктор Якович. — Але часто це члени інших КСП, які не звикли працювати чесно, а вкрасти на старому місці їм уже немає чого. Сам колись чув заклик одного бригадира, який підганяв механізаторів до виїзду в поле: не баріться, хлопці, а то восени не буде що вкрасти!

Що далі?

Віктора Маленка ми і про це запитали.

— Село треба реформувати — безперечно. Але не поспішаючи, поволі. Спочатку потрібно створити економічні умови, щоб у мене був трактор, добрива, пальне, щоб я все це міг купити за цінами, адекватними моїй сільгосппродукції. І головне — інтенсифікація виробництва, збільшення віддачі від кожного гектара, щоб не отримували на найродючіших у світі землях по 10 центнерів пшениці з гектара.

Замість післямови

...Міністерство аграрної політики нещодавно презентувало власний інформаційно-аналітичний центр. Там у будні за столичним телефоном (228-53-68) консультують щодо президентського указу. Анонсованим зв'язком вирішили скористатися і ми.

— Яку відповідальність нестимуть голови КСП, якщо відмовляться реформувати своє господарство?

— А як вони звітуватимуть перед держадміністраціями? —здивувалися на тому кінці дроту. — На те він і указ, щоб його виконувати.

Куди тепер понесе вітер реформ «шевченківців»? Замість відповіді зі слухавки долинали короткі гудки...

Ігор ШИРОКУН, Валерій ДРУЖЕНКО.

Кіровоградська область.

Того дня Верховну Раду пікетували фермери. Прибічники купівлі-продажу землі, вони вимагали від парламенту негайної підтримки указу Президента «Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки». На підтвердження того тримали в руках гасла, які закликали до деколгоспізації та прискорення реформ. Поряд споруду законодавчої гілки влади оточила інша, менш чисельна група людей. Відрекомендувалися також фермерами. Але наглядна агітація в них була діаметрально протилежна за змістом: «Не дамо продавати неньку-годувальницю!», «Село не готове до ринку землі!». Пізніше ідейне протистояння переросло в фізичне. Прибічники земельної реорганізації витіснили опонентів, а їх гасла потрощили. Свої дії прокоментували так: «То не справжні фермери, а якісь комуністи!».

Про пристрасті, які вирують у суспільстві, можна робити висновки і з листів, що надійшли до редакції. І не дивно. Межа, пишуть читачі, завжди була причиною суперечок. Дякуємо всім, хто відгукнувся на пропозицію обговорити земельне питання. Звісно, всі листи (їх сотні) ми видрукувати не в змозі, а тому спробували їх підсумувати і узагальнити.

МЕЖА

«За»

Мені знизу видніше, пише **І. Ліщинський,** член КСП «Таврія» з села Шевченка Чаплинського району Херсонської області. У статті «Дядьки бояться «пролетіти»... (№ 240 від 24 грудня 1999 року) прочитав, що село «гуде», «стоїть на вухах». Нічого такого в нас немає. Це я авторитетно заявляю на всю Україну як рядовий колгоспник. Так, ми прочитали указ Президента № 1529 від 3 грудня 1999 року. Не всі, звичайно, але багато хто знає про нього. Сам носив газету на ферму. Це хороший указ. А от щодо його виконання — не густо. Звісно, документ «породить» безліч проблем. Але не може Леонід Данилович вирішити одним указом. Це йому треба писати цілу Біблію... Якщо уявити собі наш АПК людиною, що лежить носом у болоті, то указ піднімає всього дві-три її волосини. Гай-гай, скільки ще потрібно указів, зусиль, любові до народу (справжньої), щоб поставити АПК хоча б на коліна. Виконаймо хоч цей невеличкий указ, а потім буде наступний (про паритет цін на сільськогосподарську і промислову продукцію або про спекулянтів-посередників, які обдирають господарства до нитки). І не треба боятися, що дядько Степан чи тітка Мокрина схоплять свій пай на плечі (скажімо, 6 га землі та 100 цеглин від будівлі контори) і миттю побіжать у райцентр (за 40 км) все це продавати іноземцям чи «новим українцям».

Колгоспно-радгоспна система принесла масове пияцтво, духовну деградацію, відчуженість, жадібність, злодійство, заздрість, безініціативність, розхлябаність і безвідповідальність, зазначає **І. Бондаренко** з села Вербівка Черкаської області. Раціоналізм цієї форми господарювання полягав у тому, щоб держава могла легко привласнювати вирощене. Навіть німці бачили, що колгоспна система дуже вигідна: раби роблять, наглядачі забезпечують порядок, з купи легко забирати збіжжя і вивозити до Німеччини. Селянин у такій системі не творець, а безініціативний виконавець наказів вищої касти. У нашому селі за вісім років колгосп «Промінь Ілліча» реформували в селянську спілку «Промінь» без Ілліча, яка щодалі банкрутує, бо жодних радикальних реформ не відбувається, і нагадує драний мішок. Кожен живе за принципом: украв, затяг у нору і їсть з рукава.

Власник повинен мати право розпоряджатися своїм паєм, продати його, здати в оренду, купити наділ у сусіда-пенсіонера, який не здужа працювати на землі. Селянам, що оберуть будь-яку прогресивну форму господарювання, держава має допомогти міцно стати на ноги пільговими кредитами, доступною ціною на сільгосптехніку, сучасними технологіями.

Майже все сільське населення неробствує і не виробляє товарного зерна, овочів, фруктів. І ось результат — усі стали злидарями, у містах люди голодують. Не хайте Президента та владу, закликає **Тимур Нігматуллін**, пенсіонер із Сімферополя. Ви маєте отримати в свої руки засоби виробництва і негайно почати працювати. Питання землі — це питання життя і смерті великого українського народу. Буде земля в народу — Україна буде золота, я залишаюсь, ні — то їду до Фінляндії! Копію мого листа надсилаю нашому Президентові.

Ще категоричніше висловлюється 93-річний пенсіонер **Іван Гавриленко з** Херсона: колгоспи були розсадниками злодіїв, тому що в голодні роки (1933, 1946 рр.) ті, хто не крав, усі вимерли...

Приватна власність робить селянина вільною, ні від кого не залежною людиною, переконаний **Василь Тодоров** з м. Джанкой Кримської області.

Федір Сторожук з Вінниччини на підтвердження наводить розповідь колишнього голови колгоспу в Добропільському районі на Донеччині Миколи Миколайовича Кияся. Не про його колгосп 30-х років, а про одноосібне господарство періоду непу, коли за вказівкою Леніна земля належала селянам в натурі. Тоді-то вони, щоб не забаритися, збирали кукурудзу на своєму полі вночі, при місячному сяйві. От що значить своє! А у сусідів — був такий випадок — здох кінь... Так вони, впрягшись замість нього, орали поле на собі!

Хто має утримувати, фінансувати школи, дитсадки, інженерні мережі, забезпечувати соціальний захист громадян, хто розраховуватиметься по заборгованості у зарплаті тощо? Відповідь, вважає Федір Сторожук, може бути одна — держава.

«Проти»

Колгосп — справа перспективна, не погоджується **Іван Кравченко** з Харкова. У підтвердження наводить слова американського фахівця з сільського господарства Мартина Вуда: «Фермерство в тому вигляді, в якому воно у нас культивується, достатку продуктів харчування не забезпечить. Ваші колгоспи — це готова асоціація фермерів. Треба тільки, щоб кожний працюючий там мав свою частку власності. Роздати сьогодні гектари по селянських дворах для самостійного ведення господарства означає втратити навіть те, що маєте. Не руйнуючи колгоспів, ви маєте навчитися бізнесу».

Фермерствую на власній ділянці з лопатою, граблями та сапою, — пише про себе Іван Данилович, — вже більш як десять років. Врожайність впала. В наявності трагедія, яка називається «убуття родючості». Земля перестає бути землею — знищується. Реформування всього, у тому числі й аграрного сектора економіки, має відбуватися не за адміністративними указами й наказами, а за детально розробленими проектами, належно узгодженими для кожного регіону, проексперементованими критеріями світових наукових досягнень і належно затвердженими. Якщо власних законів щодо цього немає, то можна використовувати хоча б указ Петра І: «Все прожекты зело исправны быть должны, дабы казну зряшно не разорять и отечеству ущерба не чинить. Кто прожекты станет абы как ляпать, того чина лишу и кнутом драть велю».

Категорично не згодна з твердженням, що колгоспна система вичерпала себе і **Т. Аксьонова** з села Загальці Бородянського району Київської області. Це її штучно «вичерпали» диспаритетом цін на промислову і сільгосппродукцію. Чи розв'язуються проблеми села простим переходом землі з колективної власності в приватну? Ні! Впровадження указу лише збільшить соціальну напруженість, викличе суперечки. Ми вже шукали ефективного власника в промисловості, приватизували — приватизували, мали майнові сертифікати, так звані ваучери. І що, багато стало багатих?

Питання про долю землі — це прерогатива Верховної Ради, авторитетно заявляє юрист за фахом **А. Олефір** з Білої Церкви Київської області. Згідно зі статтею 13 Конституції —земля, її надра, ліси, води, повітря належать всьому народу України. Тож якщо вже ділити землю, то — на 50 мільйонів осіб. Усі ми вихідці із села. Мій дід, батько працювали в колгоспі по 30 років. То хіба я не маю права на землю? Слід ділити тоді й ліси, і моря. Грабувати, так грабувати все. Я, наприклад, хотів би шмат моря ближче до Туреччини, а неба — над Кримом!

Прочитав у газеті про новий указ щодо земельної реформи, дивується **Д. Демченко,** пенсіонер з Павлограда, і цілком не зрозуміло стало — це що справді вирішили й сільське господарство розвалити до кінця, як і всю промисловість в Україні. Мені, хто пережив у дитинстві й колективізацію, і голодомор, і німецьку окупацію, й німецькі табори, не віриться, що наш Президент, який виріс у колгоспі, може допустити, щоб КСП розтягли «нові українці» по своїх норах. У селах працездатного населення мало, а хто оброблятиме пай стареньких? Орендарі? Любителі зірвати куш, звичайно, знайдуться, а занапастивши землю кинуть її так, як і кооперативи при заводах. Перекачавши гроші з рахунків по кишенях, кооперативи їм тепер до одного місця...

Якщо налагоджене високоозброєне технікою сільське господарство довели до такого стану, як під час гітлерівської окупації, то винуваті не колгоспи і колгоспники, а високі чиновники, які займаються не державними справами, а поспішають якомога більше урвати для себе, для дітей та онуків. І вигадують всілякі реформи, щоб перекласти відповідальність на колгоспи.

А спитав хто рядового селянина, чи потрібна земля йому? — обурюється **Володимир Петрович** з села Кірове Корсунь-Шевченківського району Черкаської області. Щоб село жило, а з ним багатіла держава, потрібно дати пільгові кредити для придбання техніки, гербіцидів, добрив, тоді не доведеться реформувати. І хлібина стане дешевшою, а так буханець білого — 1 грн. 90 коп., чорного — гривня.

Олександр Гаманін з Києва, підполковник у відставці, ветеран війни, кавалер семи бойових орденів і багатьох медалей, двічі поранений (одного разу — тяжко) переконаний, що реформування сільського господарства неможливе без налагодження виробництва елементарної вітчизняної техніки. Без неї — катастрофа! Леоніде Даниловичу, прислухайтеся до моєї доброї поради, не проводьте реформу, інакше Ви остаточно втратите свій авторитет у народу. Ох, якби Ви могли чути, що кажуть прості люди-селяни.

Панове-реформатори, не галопуйте в нікуди, закликає **дід Павло** з Одеси. І як онук куркуля, додає: «Знедолені сільчани, не вірте українським латифундистам, що народжуються, вони сколотять собі капіталець і втечуть за бугор, а вам залишать знекровлену землю».

Указ Президента розорить колективні господарства, збільшить площі землі, що гуляє, бо нічим обробляти її і немає пально-мастильних матеріалів, вважає ветеран війни **Іван Філанов**, мешканець села Інзівка Приморського району Запорізької області.

Що одержить від реорганізації селянин, спробував підрахувати **В. Писарцов,** інвалід Великої Вітчизняної війни, кандидат економічних наук з Чернігівщини, на прикладі Новгород-Сіверського району. Середня оцінка земель — 2,28 тис. грн. за гектар ріллі. За врожайності навіть 20 ц пшениці або 100 ц картоплі з гектара затрати на придбання землі окупляться за 1—2 роки. Що вигідно тим, хто землю купуватиме і зовсім не вигідно пенсіонерам (а їх у селах більшість), які змушені будуть її продавати. Те саме матимуть селяни і під час здачі землі в оренду, одержуючи згідно з указом Президента по одному відсотку її вартості (22,8 грн. з кожного гектара), тоді як орендар матиме з гектара від 1 до 10 тис. грн. прибутку. Отже, чим не злагода?

Свого часу мою Львівську область хвалили за першість у розпаюванні, повідомляє **В. Балівський** з села Новосілки Самбірського району Львівської області (інвалід праці II групи, з 1949 року і до виходу на пенсію працював бригадиром рільничої бригади в колективному господарстві, нагороджений орденом Леніна за значні досягнення у вирощуванні пшениці — 31 центнер з гектара у 1958 році). А який з цього зиск? Лише три агроформування в Самбірському районі торік вийшли на 30-центнерний врожай. У деяких господарствах намолочували на круг по 2—6 центнерів зерна. Пайовики одержали «папірці», селянська сільськогосподарська спілка користується землею, та пайщикам дивідендів у будь-якій формі не дають. Особисто я одержав центнер пшениці в рахунок пенсії за 30 грн.

Я, пише про себе **Марія Хомич** з Кіровоградщини, проста колгоспниця. Пропрацювала майже 30 років дояркою. В моєму роду не було комуністів, але я їх підтримую, бо вони проти реформування колгоспів. Вийшла в поле, як глянула, що кругом стоять кілки, душа болить. Може, в Західній Україні і правильно, що роздали землю людям, адже там поля клаптиками, а в нас необмежені лани. Фермери сіють тільки те, що вигідно. Уже нині для простого народу вони не існують. Як хто з немічних до них звернеться по допомогу, то і мови нема. Ми, селяни, стурбовані, ждемо голодної смерті та кріпацтва.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Від ведучої теми Галини КВІТКИ (тел. 441-86-20):

Китаєць, коли бажає іншому неприємностей, скаже: щоб ти жив в епоху великих змін! Земельні проблеми селу болять, а тому в лютневому розвороті ми знову про них говоритимемо. А ще — про підготовку до весняно-польових робіт. Засіяти-зорати завжди проблематично, а тут ще й реорганізації. Як то воно буде цього разу? А як у вашому селі? Пишіть з позначкою на конверті «Село».

Люди й події

А ще можна зачистити

У Хорватії тривають виборчі перегони. Правда, тепер з учасників залишилося лише два кандидати на пост президента. Днями один із них Стіпе Месич вирішив поповнити свою виборчу програму таким пунктом: звільнити всіх редакторів, які «фабрикували» проти нього звинувачення. А чого розмінюватися на дрібниці? Лішпе оголосити всіх журналістів від 10 до 60 років терористами й зачистити, пробачте, очистити від них редакції. Немає газет — немає проблем.

З вогню та в полум'я

Фонд Піночета звернувся до народу Чилі з закликом «тепло прийняти генерала», оточити його турботою й увагою. І народ послухався. Вихований на легендах про безстрашного й непохитного воїна, він, схоже, не повірив, начебто Піночет такий хворий, що неспроможний постати перед судом... Отож на батьківщині Піночета очікують відразу 58 судових позовів. І позивачі, справді, щирі у своєму бажанні побачити відставного генерала. Особливо в залі суду.

Хто зірвав ралі?

Хто зірвав проведення кількох етапів ралі Дакар—Каїр? Західні служби безпеки запевняють, що їм стало відомо про підготовку теракту. А інакше як пояснити той факт, що в районі проведення ралі — у безлюдній Сахарі — виявлено «численні сліди вантажівок»? Добре, що про це не знав кувейтський генерал Фахад аль-Хамауді, який саме в той район вирушив... на полювання. Правда, полював він з літака, а на землі його підтримували 20 джипів з місцевою охороною. Вантажівки, кажете?

А грошики державні

Дружина має знати своє місце. Особливо якщо вона — дружина прем'єр-міністра. Так вирішили в Ізраїлі, і ось уже готовий законопроект про права й обов'язки дружини прем'єра. Дружин глав урядів слід контролювати. Найперше щодо витрачання на них державних коштів. Отож у разі ухвалення закону величина суми, яку надають дружині прем'єра на громадську діяльність, затверджуватиметься парламентом. А ще прем'єрші буде заборонено втручатися в службові справи чоловіка. До речі, невдовзі плановано узаконити й статус дружини президента.

Дискусію перенесено на квітень

У середині лютого доповідачі Моніторингового комітету Парламентської Асамблеї Ради Європи Анне Северинсен (Данія) та Рената Вольвенд (Ліхтенштейн) прибудуть до Києва для вивчення питання доцільності й конституційності запланованого референдуму. Про деталі візиту йшлося під час їх зустрічі з делегацією України в ПАРЄ. Анне Северинсен, зокрема, заявила, що потребою номер один є зустріч із Президентом України Леонідом Кучмою. Доповідачі хотіли б зустрітися також із секретарем РНБО Євгеном Марчуком, а з головою Центрвиборчкому Михайлом Рябцем обговорити деякі післявиборчі скарги, що надійшли до Страсбурга.

Анне Северинсен

Рената Вольвенд

Нині опрацьовують повну програму перебування Северинсен і Вольвенд у Києві. Але, як зазначено, головний акцент під час візиту буде зроблено саме на питанні, пов'язаному з референдумом. За результатами триденного перебування доповідачів в Україні буде підготовлено доповідь. Її плановано представити на наступні пленарні засідання ПАРЄ, що відбудуться в першій декаді квітня. Отже, про ставлення асамблеї до нашого референдуму дізнаємося ще до його проведення.

Але позиція РЄ формуватиметься не лише на висновках Северинсен і Вольвенд. Секретар комітету Гій Дюфор повідомив: до європейської комісії «За демократію через законність», більше відомої як Венеціанська комісія, комітетом уже направлено запит щодо юридичної оцінки референдуму. За словами головного адміністратора секретаріату цієї поважної організації Томаса Маркерта, юридичний аналіз робитимуть фахівці, які свого часу проводили експертизу української Конституції. Письмовий висновок доповідачів комісії оприлюднять 31 березня або 1 квітня: якраз перед квітневими засіданнями асамблеї.

Та це ще не все. Як стало відомо з поінформованих джерел, найближчим часом Президент України Леонід Кучма отримає-таки послання президента ПАРЄ лорда Рассела-Джонстона з пропозицією призупинити дію свого указу до отримання висновків Венеціанської комісії і доповідачів Моніторингового комітету. Також достеменно відомо, що лорд має бажання якомога швидше прибути в Україну і зустрітися з Леонідом Кучмою.

Делегація ВР мала також зустріч із генеральним секретарем РЄ Вальтером Швіммером. Свою позицію щодо референдуму він сформулював пресі так: «Ми сприймемо лише такі зміни Конституції, які буде ухвалено винятково конституційним шляхом»...

У четвер асамблея обговорювала найголовніше для цієї сесії питання — чеченське. Інтрига — призупинять чи ні повноваження російської парламентської делегації — тривала до останньої хвилини. З Москви підтримати своїх прилетів міністр закордонних справ Ігор Іванов, який виступив на засіданні асамблеї і навіть продовжив свій візит: замість запланованих півдня залишився в залі до завершення дискусії (тут можна із сумом констатувати: коли подібні ситуації траплялися з українською делегацією, із Києва такої підтримки ніколи не було).

Щодо Росії, то питання стояло так: призупиняти деякі повноваження Федеральних Зборів РФ нині чи почекати до квітня. Аргументів «за» і «проти» було вдосталь. А коли настав час голосування, депутатам довелося навіть робити це не підняттям рук, як завжди, а вставанням: щоб можна було порахувати, адже на перший погляд асамблея розділилася практично навпіл. І все ж таки з перевагою 12 голосів перемогли прихильники м'якшого варіанта. Росіян залишили зі згаданим вище напівмирним формулюванням, записавши в рекомендації, що повноваження делегації буде поставлено під сумнів, якщо війна в Чечні триватиме й надалі. Отже, дискусію перенесено на квітень.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Страсбург.

Генсек НАТО має друга Бориса. У Києві

Дії альянсу в Югославії були винятком з правил

(Початок на 1-й стор.).

Перед тим, як передати слово «другові Джорджу» під час спільної прес-конференції в МЗС, глава нашого зовнішньополітичного відомства відзначив істотний прогрес у розвитку двосторонніх відносин Україна—НАТО і розвиток особливого партнерства. Слід сказати, що Борис Тарасюк, характеризуючи перебіг переговорів, був гранично лаконічний.

Подякувавши за дружнє приймання, Генсек НАТО заявив, що «особливе партнерство України з НАТО розвивається дуже успішно, виконуються заплановані заходи і у військових, і не у військових сферах». Здійснюється спеціальна програма «Україна—НАТО» в економічній сфері в контексті реформи української армії, НАТО надає допомогу в перепідготовці українських військовиків, а також за надзвичайних ситуацій, «є широка програма співробітництва» у сфері науки та охорони довкілля. «Наше партнерство — не тільки слова, а й практичне співробітництво, яке приносить дивіденди простим людям України», — наголосив Дж. Робертсон. Генсек НАТО подякував українським військовикам, які виконують миротворчу місію в складі КФОР у Косово: «Україна і НАТО — друзі не тільки на добрі часи. Наше особливе партнерство пройшло випробування в Косово».

Загалом атмосфера візиту була легка й невимушена. Здавалося, що заміна на найвищому посту НАТО всіма улюбленого і чарівного іспанця представником консервативної і бундючної Британії буде дуже відчутною. Аж ніяк. Відчувалося, що лорд Робертсон цінує тонкий англійський гумор, і в Києві йому вміло підігравали. Так, Дж. Робертсон заявив, що трохи хвилювався, їдучи до країни, котра шість тисяч років тому винайшла штани: «Як вам відомо, ми, шотландці, все ще носимо кільти і не приймаємо такий український національний символ, як шаровари».

Дж. Робертсон запросив 20 найкращих студентів Національної академії Збройних сил та Дипломатичної академії України відвідати штаб-квартиру НАТО і командний центр військ НАТО у Європі. Під час зустрічі зі студентами Інституту міжнародних відносин Генсек НАТО наголосив: «Тільки країну, що забезпечує рівновагу між внутрішньою стабільністю і зовнішньою безпекою, можна називати безпечною. НАТО може допомагати у створенні сприятливих умов безпеки, щоб Україна могла зосередитися на внутрішніх реформах». І «допомагати» не означає «нав'язувати». Лорд Робертсон розповів про югославську війну і шляхи встановлення миру на Балканах: «Дії НАТО були винятком з правил, а не спробою запровадити нові правила». Крім того, було проголошено: «Ми — не тільки 19 країн НАТО, а й багато країн Європи. Це також і Україна».

Яна СТАДІЛЬНА.

Охрімова свита молдовської енергетики

Кишинів довів українську енергосистему до межі аварійних відключень

На початку цього тижня Україна на дві години перекрила подання електроенергії Молдові, наочно продемонструвавши, що буде, якщо крадіжки із сусідньої енергосистеми триватимуть. Замість обумовлених 3 млн. кіловат-годин Кишинів забирав удвічі більше, чим довів українську енергосистему до межі аварійних відключень.

Такий недобросусідський крок продиктовано відчайдушною ситуацією. Молдові за борги почали відключати подання електроенергії почергово основні постачальники: Україна, Румунія і навіть... «рідне» Придністров'я. Поки з одним обуреним кредитором ведуть екстрені переговори, за рахунок іншого — без його на те дозволу — покривається дефіцит. І так безкінечно. Молдовський уряд латає охрімову свиту і не платить нікому. Загальна сума енергоборгу — близько ста мільйонів доларів. Допомогти країні розв'язати енергетичні проблеми береться міжнародна компанія ІТЕРА, котра з минулого року діє на молдовському ринку. Вона придбала дві третини акцій молдовського металургійного заводу в місті Рибниця (Придністров'я). Це підприємство — у своїй категорії найкраще у Європі. 95 відсотків його продукції експортують на Захід. Компанія, яка зобов'язалася забезпечувати завод природним газом, знала, що дивіденди від продажу металопрокату незабаром перекриють її внески. Але те, що компанії пропонують у Кишиневі, нагадує скоріш кота у мішку. Дві ТЕЦ, котрі забезпечують сьогодні столицю світлом і теплом, використовують тільки 20 відсотків потужностей. Під решту потрібні гроші й паливо.

Та все-таки переговори з урядом тривають. Зокрема й щодо постачання природного газу в Кишинів. Віце-президент ІТЕРИ Валерій Сєров (донедавна російський віце-прем'єр) запевнив кореспондента «ГУ», що його компанія — не суперник «Газпрому» в регіоні. Принаймні «демпінгувати не планує». Хоча, наскільки відомо, молдовани саме на це — нижчі ціни — і сподіваються. Перед новим роком, коли «Газпром» заборонив Молдові використовувати російський газ доти, доки не розпочнуть оплату, мерія Кишинева уклала договір із дочірнім підприємством ІТЕРИ. Заступник мера Анатол Цуркану поспішив тоді повідомити пресі: угода вигідна, бо ітерівські кубометри дешевші за газпромівські. Незважаючи на те, що для перекачування газу в Кишинів використовують газпромівський трубопровід. Безперечно, гра на пониження відбудеться, бо це вигідно обом сторонам: ІТЕРІ необхідно розширювати свою присутність на молдовському ринку, а молдовський уряд потребує енергоінвестора і природний газ. Лішпе — дешевший.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

Правління ВАТ «Тернопільголовпостач»

повідомляє, що 16 березня 2000 р. о 13 год. відбудуться загальні збори акціонерів за адресою: м. Тернопіль, вул. Промислова, 20 (Зал засідань).

Реєстрація проводиться з 10.00.

При собі мати паспорт, представникам акціонерів крім паспорта при реєстрації — доручення, оформлене в установленому порядку.

Порядок денний:

1. Звіт правління ВАТ про фінансово-господарську діяльність товариства за 1999 рік.
2. Звіт спостережної ради.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Затвердження річних звітів.
5. Про розподіл прибутку (покриття збитків).
6. Затвердження змін і доповнень до Статуту і підстатутних документів.
7. Про делегування повноважень загальних зборів.

ВАТ «Укрзв'язокофіс»

повідомляє про проведення Загальних зборів акціонерів, які буде проведено 28. 02. 2000 р. за адресою: м. Київ, вул. Радистів, 64.

Порядок денний:

1. Звіт в. о. Голови Правління за 1999 р.
2. Вибори Голови Правління.
3. Вирішення Статусу філій ВАТ «Укрзв'язокофіс».
4. Затвердження плану розвитку ВАТ «Укрзв'язокофіс» на 2000 рік.

До уваги акціонерів ВАТ «Волинська маслосирбаза»!

Повідомляємо, що чергові загальні збори акціонерів ВАТ «Волинська маслосирбаза» відбудуться 20 березня 2000 р. о 14-й год. за адресою: 45000, м. Ковель, вул. Луцька, 19 (актовий зал).

Порядок денний:

1. Затвердження рішень та звіту ради товариства.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Звіт правління про господарську діяльність за 1999 рік.
4. Затвердження річного звіту та балансу за 1999 рік.
5. Внесення змін та доповнень, до статуту товариства (прийняття нової редакції статуту).
6. Вибори членів ревізійної комісії.
7. Вибори членів спостережної ради.
8. Затвердження реєстратора власників іменних акцій.

Реєстрація учасників зборів з 12.00 до 14.00 у день скликання зборів за місцем їх проведення.

Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати при собі паспорт або документ, що його замінює; сертифікат акцій; представникам акціонерів та юридичним особам — довіреність, оформлену згідно з чинним законодавством.

Довіки за телефоном:
8 (03352) 3-06-78.

З повагою, правління ВАТ «Волинська маслосирбаза».

Уведомление о проведении общего собрания акционеров ОАО «Одессагаз»

Правление ОАО «Одессагаз» сообщает, что общее собрание акционеров ОАО «Одессагаз» состоится 24 марта 2000 г. в 10.00 по адресу: г. Одесса, ул. Одария, 1, актовый зал (4-й этаж).

Повестка дня:

1. Отчет правления АО и ДП «Торговый дом» о деятельности за 1999 год. Основные направления деятельности общества на 2000 год. Утверждение годовых отчетов и балансов.
2. Отчет ревизионной комиссии о результатах проверки фиансово-хозяйственной деятельности правления акционерного общества за отчетный период.
3. Отчет наблюдательного совета.
4. О порядке распределения прибыли за 1999 год. Утверждение размеров начисления фондов на 2000 год.
5. Об утверждении новой редакции Устава АО.
6. О создании и утверждении Устава дочернего предприятия.

Начало регистрации с 9.00. Для участия в собрании необходимо иметь паспорт, а представителям — доверенности.

Телефон для справок 23-75-92.

Правление.

Правління відкритого акціонерного товариства «Ватутінський комбінат вогнетривів»

повідомляє акціонерів про проведення загальних зборів акціонерів, які відбудуться 22 березня 2000 року

Порядок денний:

1. Звіт правління «Про підсумки фінансово-господарської діяльності товариства за 1999 рік та основні напрями роботи на 2000 рік.
2. Звіт ради товариства.
3. Звіт ревізійної комісії товариства.
4. Про внесення змін до статуту та нормативних документів товариства.
5. Про розподіл прибутку в 2000 році.
6. Про виконання вимог Закону України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні».
7. Обрання ради товариства.
8. Обрання голови правління товариства.
9. Обрання ревізійної комісії товариства.
10. Затвердження протоколу засідання ради товариства з формування органів управління товариством.

Початок зборів о 14-й годині. Реєстрація акціонерів та їхніх представників 22 березня 2000 року з 11 години до 13.45.

Для участі у зборах з собою мати:

1. Документ, який посвідчує особу (для фізичних осіб).
2. Доручення на право участі у зборах (для юридичних осіб).

Місце проведення зборів: м. Ватутіне, вул. Індустріальна,11, «Ватутінський комбінат вогнетривів», актовий зал.

Довідки за телефоном: (04740) 6-23-10.

Правління ЗАТ «Ізумруд»

повідомляє, що 15 березня 2000 року о 14.00 (за місцевим часом) за адресою: м. Кременчук, вул. Жадова, 4 (конференц-зал ЗАТ «Нафтохімік») відбудуться загальні збори акціонерів ЗАТ «Ізумруд».

Реєстрація учасників зборів 15 березня 2000 року з 13.00 до 14.00 за місцевим часом.

Порядок денний:

1. Звіт Правління ЗАТ «Ізумруд» про результати фінансово-господарської діяльності АТ за 1999 рік та план основних напрямів діяльності підприємства на 2000 рік.
2. Звіт Ревізійної комісії про результати перевірки фінансово-господарської діяльності ЗАТ «Ізумруд» за 1999 рік.
3. Затвердження річного звіту та балансу АТ.
4. Про виплату дивідендів.
5. Про розподіл прибутку по фондах на 2000 рік.
6. Організаційні питання правління і спостережної ради.
7. Про внесення змін до статуту АТ.

Для реєстрації представники акціонерів повинні мати при собі паспорт та довіреність, оформлену згідно з чинним законодавством.

Довідки за телефонами:
(05366) 77-07-94, 5-15-50.

Арбитражный суд Днепропетровской области возбудил дело № Б26/1-2000 о банкротстве Общества с ограниченной ответственностью Центр репродукции «Семья и здоровье» (49095, г. Днепропетровск, ул. Железняка, 5, расчетный счет № 26000101170001 в областной дирекции АКБ «Укрсоцбанк», МФО 305017).

Кредиторам, а также возможным санаторам направлять заявления с имущественными требованиями к должнику в месячный срок со дня опубликования данного объявления по адресу: 49600, г. Днепропетровск, ул. Куйбышева, 1а.

Арбитражный суд Днепропетровской области.

Арбитражным судом Харьковской области (61022, г. Харьков, пл. Свободы, 5, Госпром, 8-й подъезд), возбуждено дело № 11246/7-71 о банкротстве ООО «Скорпион», юридический адрес: 310003, г. Харьков, пл. Конституции, 1, Дворец труда, 2 подъезд, 5 этаж, р/с 19467945 в АБ «ИНКО» г. Киев.

Претензии кредиторов и санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

***Частное предприятие «МСД»**, код по ЕДРПОУ 30263660, зарегистрированное 14.12.98 в Печерской РГА г. Киева, уведомляет о своей ликвидации. Претензии принимаются в течение двух месяцев со дня публикации объявления.*

---

*Загублений оригінал свідоцтва про реєстрацію благодійного фонду **«Гільдія драматургів України»** від 1 червня 1995 р. № 0164 вважати недійсним.*

Арбитражным судом Одесской области (г. Одесса, пр. Шевченко,4) возбуждено дело № 17-21/7176 о банкротстве в отношении СП с иностранными инвестициями в виде общества с ограниченной ответственностью «АДФ», юридический адрес: г. Одесса, ул. Малиновского,27, код ОКПО 22478529, т/с 260023935980 в КБ «Инвестбанк» г. Одессы, МФО 328210.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются на протяжении месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Львівської області (79000, м. Львів, вул. Личаківська,81) порушив справу № 2/1946-21/495 від 23.12.1999 р. про визнання банкрутом Державного комерціалізованого підприємства громадського харчування «Харчовик» (80105, м. Червоноград, Львівської області, вул. Шевченка,16 А, р/р 26003301400522 у відділенні Промінвестбанку м. Червонограда, МФО — 325376, код — 22403856.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Одеської області (316022, м. Одеса, пр. Шевченка,4) порушив справу № 17-2/6018 про банкрутство ТзОВ «Пегас» (м. Одеса, вул. Єкатерининська,25; р/р 26003312 в КБ Південний м. Одеса, МФО 328209, код 20967081).

Кредиторам звертатися протягом місяця до арбітражного суду.

Арбітражний суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна,4) за заявою КБ «Приватбанк» порушив справу № 5/3/911 про банкрутство приватного підприємства фірми «Валента» (72309, Запорізька обл., м. Мелітополь, вул. Шмідта,5; п/р 26002210481001 в МВ ЗРУ КБ «Приватбанк», МФО 313399).

Заяви кредиторів та санаторів приймає Арбітажний суд Запорізької області протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна,4) за заявою КБ «Приватбанк» порушив справу № 5/3/910 про банкрутство приватної фірми «Компанія ВІК-імпекс» (72315, Запорізька обл., м. Мелітополь, вул. Луначарського,100, п/р 26006210164001 в МВ ЗРУ КБ «Приватбанк», МФО 313399).

Заяви кредиторів та санаторів приймає Арбітражний суд Запорізької області протягом місяця з дня опублікування оголошення.

До уваги акціонерів АТЗТ «Науково-виробниче об'єднання «СОЗИДАТЕЛЬ»

Правління АТЗТ «НВО»СОЗИДАТЕЛЬ» повідомляє: що 15 березня 2000 року о 16 годині за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Сєрова, 4. приміщення кафе: «Созидатель» відбудуться загальні збори акціонерів.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про фінансово-господарську діяльність Товариства за 1998 — 1999 роки.
2. Звіт та висновки Ревізійної комісії Товариства. Затвердження балансу Товариства за 1998 — 1999 роки.
3. Звіт голови правління про використання прибутку Товариства за 1998 — 1999 роки та проект використання прибутку на 2000 рік.
4. Затвердження основних напрямків діяльності Товариства на 2000 рік в зв'язку з прийняттям Указу Президента України від 27.06.1999 року № 735/99 «Про проведення експерименту в житловому будівництві на базі ХК «Київміськбуд».
5. Про ліквідацію дочірнього підприємства «Созидатель-Д».
6. Про створення ТОВ «Дніпросоцгарантія», ТОВ «Житлово-експлуатаційне підприємство «Созидатель» та затвердження їх статутів.
7. Затвердження незалежного реєстратора для ведення реєстру власників цінних паперів Товариства.
8. Затвердження колективного договору Товариства.

Реєстрація учасників зборів з 15.00 до 15.45

Для участі у зборах необхідно мати при собі документ, що засвідчує особу акціонера; для представників акціонерів крім документа, що засвідчує особу, — доручення на право участі у зборах.

Довідки за телефонами: (80562) 778-54-15; 778-54-16.

Правління АТЗТ «НВО «СОЗИДАТЕЛЬ».

Арбітражний суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) порушив справу № 05/94-12/84б про визнання банкрутом Державного Відкритого Акціонерного Товариства «Краснодонське управління матеріально-технічного постачання» (94400, Луганська область, м. Краснодон, 10 квартал, 1; р/р 2600930120059 в Краснодонському відділенні АК «Промінвестбанка України», МФО 304234, код ЄДРПОУ 00183124.

Заяви кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Арбитражный суд Харьковской области (61022, г. Харьков, пл. Свободы,5, Госпром,8-й подъезд) возбудил дела о банкротстве следующих предприятий Харьковской области:

** ООО «Восход» (63701, г. Купянск, ул. Чапаева,2, р/с 26005301760083 в АК ПИБ г. Купянска, МФО 351511, код 22634194) — дело № 9743/7-72;*

** ОАО «Купянская передвижная механизированная колона № 4 (63702, г. Купянск, пос. Заосколье, р/с 26004201454001 в АК АПБ «Украина» г. Купянска, МФО 351209, код 00912327) — дело № 9733/7-72.*

Имущественные требования кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня публикации объявления.

Арбітражний суд Вінницької області (287100, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) порушив справу № 233/8-310 про визнання банкрутом ЗАТ «Форум». Юридична адреса: 287100, м. Вінниця, вул. Свердлова, 172, р/р 26005301611 в Укрсоцбанку, МФО 302010, ЗКПО 13328653.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймають в місячний термін з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Житомирської області (м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 25) порушив справу № 14/325 «Б» про банкрутство ВАТ «Коровінецький цукровий завод» смт Коровінці Чуднівського району Житомирської обл., р/р 26003200006001, в Чуднівському від. АК АПБ «Україна», МФО 311302, ЗКПО 00372397.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Вінницької області (21100, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) порушив справу № 02/8-419 про банкрутство ТОВ «Агроальянс» (юридична адреса: 21100, м. Вінниця, вул. Примакова, 23, р/р 2600318000070 в АКБ «Правекс Банк» м. Вінниця, МФО 302742, код 25494871).

Претензії кредиторів і заяви можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Волинської області (43050, м. Луцьк, вул. Грушевського, 30) порушив справу № 7/76/4/77-Б про банкрутство ТзОВ «Автотехпостач» (43010, м. Луцьк, вул. Кременецька, 38; р/р 26000010558 в ВФ АТ «ЗУКБ» м. Луцьк, МФО 303224, код ЗКПО 22846980).

Претензії кредиторів та можливих санаторів приймаються протягом місяця.

До відома громадськості

Товариство з обмеженою відповідальністю «Нафта-газ», м. Київ, вул Микільсько-Ботанічна, 31 подав до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу ліцензії з постачання природного газу за місцем здійснення заявленої діяльності на території України.

В повестку дня ранее объявленного на 12 февраля 2000 г. собрания акционеров **ОАО «Гостинный дом»** дополнительно включены вопросы:

1. Отчет правления об итогах финансово-хозяйственной деятельности ОАО за 1999 г.
2. Заключение ревизионной комиссии по отчету правления.
3. Об участии ОАО в создании хозяйственных обществ.
4. О приобретении ОАО собственных акций.

Правление.

Астрологічний прогноз на 31 січня — 6 лютого

ОВЕН. З власної волі опинитеся в центрі якогось колективу або організації. Ви спілкуватиметеся з найрізноманітнішими людьми і братимете участь у серйозних, життєво важливих справах. Можливо, допоможете друзям під час розв'язання їхніх проблем або друзі допоможуть вам.

ТЕЛЕЦЬ. Несподівані зміни у роботі і навіть неприємні новини і порушення запланованого відіграють хорошу роль і додадуть вам більше рішучості. Можливо, час відступити від первинного варіанта і внести корективи в умови, змінити інформацію про себе і про те, про що ви клопочетеся.

БЛИЗНЯТА. На вас чекають значні і незначні розмови, поїздки і знайомства. Може бути невдале завершення місцевої або короткої далекої поїздки, неприємний випадок у дорозі або втрата документів. Ви передумаєте щодо якоїсь справи або поїздки, отримавши несподівану звістку.

РАК. Цей тиждень пов'язаний із спільними фінансами, кредитами, фізичним здоров'ям і тим, що цінне для вас. Можливо, щось втратите або станнуться зміни з вашим майном. Від вас піде те, чим ви не можете скористатися.

ЛЕВ. Спочатку це може не бути вашим рішенням, але ситуація складеться так, що у вас все одно станнуться зміни в особистих і договірних стосунках. Непрямо зміни спричинять ваші вчинки і слова, які будуть несподівані для інших.

ДІВА. Ви можете не мати постійної роботи, а бути зайнятим на невеликих тимчасових роботах, а також мати тимчасове підвищення в посаді і зміни на робочому місці. Можете бути фізично обмежені у пересуванні і користуватися тільки телефоном або, навпаки, нічим не будете обтяжені і отримаєте повну свободу в русі.

ТЕРЕЗИ. Ви зважитеся поновити і освіжити своє особисте життя. Коли з'явиться на горизонті незвичайна людина, ви захочете відкинути свої старі симпатії і піти на незвичний для себе зв'язок. Завдяки комусь ви захопитеся такими речами, на які раніше не звертали уваги.

СКОРПІОН. Ви будете сильно зацікавлені в розв'язанні одного домашнього питання, яке є перешкодою для вирішення інших. Тому всі турботи і великі зміни так або інакше спрямовуватимуться на їх захист і зміцнення. Перешкодою стане несподівана подія.

СТРІЛЕЦЬ. У вас буде багато спокус і різноманітних пропозицій. Вам доведеться обмежити себе і завершити накопичення фінансів і сил. Цього тижня треба дуже обачно ризикувати. Ваші зв'язок і оточення зміняться.

КОЗЕРІГ. Ви будете упевнені в собі і тому не станете дуже турбуватися про свої доходи і матеріальне становище загалом. У вас з'явиться інше джерело заробітку. Це буде пов'язано з організаційними проблемами вашого підприємства, конфліктом з начальством або його відсутністю.

ВОДОЛІЙ. Досить активний і серйозний тиждень. Ви прагнутимете спрямувати своє життя в нове русло. Можливо, ваші партнери зроблять несподівані (а для вас неприємні) кроки, і це буде новий рівень стосунків. Особисту зміну може бути пов'язано з більш прозаїчною причиною, наприклад, з поїздкою.

РИБИ. Первинне ваше відчуття — невелика криза і занепад сил. Тому шукатимете стабільність. Ідеальний підсумок тижня — ви повинні легше сприйняти відсутність якихось речей, простіше поставитися до обмежень і вимушених ситуацій.

Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Фото з конверта

— Останній раз показую: на гачок наживляєш мотиля, опускаєш у лунку і міцно тримаєш за вудочку. Зрозумів?

Фото Юрія ПАВЛІВА.

Київ.

Народний календар

Настав лютий — тверезий взутий, а пияк босий всяк

31 СІЧНЯ — Опанаса. Переважно цей день буває холодним, тому в народі казали: на Опанаса-ломиноса бережи носа.

1 ЛЮТОГО — Макара. Якщо погода ясна, то і весна красна, себто рання й тепла.

4 ЛЮТОГО — Напівзимника. Якщо схопиться хурделиця, то весь тиждень буде негожий; коли ж опівдні усміхнеться сонце, то закличе в гості ранню весну.

Прикмети лютого

- Птахи сідають на верхівки дерев перед потеплінням.
- Кіт шкрябає підлогу — на вітер і завірюху, дере стіну — на негоду, лежить черевцем догори — на відлигу.
- Сонце сходить за хмари — на снігопад, а коли довкіл нього кільце — на вітер.
- Буде сильний мороз, якщо в одному дуплі побачите кілька білок.
- Вранці сорока стрибає з гілки на гілку — на відлигу.

А я роблю так

Колективний котел — наш порятунок

Ми одними з перших повірили в «диво-котли» для опалення багатоповерхових будинків, які почало випускати очолюване Миколою Харковським відкрите акціонерне товариство «Металіст» з села Шабо. Один такий котел може обігріти 35 квартир з площею до 2 тисяч квадратних метрів. Потреба вугілля — не більш як 250 кілограмів на добу за температури повітря близько 20 градусів. Уже три роки нас не турбують зимові холоди і завірюхи, а ті, хто захотів мати в квартирі гарячу воду, поставили ще й бойлери. Правда, коштує котел майже 4500 гривень, а ще треба придбати вугілля, заплатити кочегару. Але наступні роки переконали нас у правильності вибору. Бо такі котли — це порятунок для будинків, що за нинішньої кризової ситуації не опалюються.

Д. БАРОН, М. ЛИСЕНКО, Л. СМИРНОВА — усього 20 підписів.

Бритівка Білгород-Дністровського району Одеської області.

«Динозавр» та унікальна фотокамера

Диваки

Часто на дністрових схилах поблизу буковинського села Волошкове можна бачити, як двоє дорослих людей мчать шляхом на чотириколісному транспортному засобі, схожому на автогоночний болід фірми «Феррарі». Але з-під хвоста «Динозавра», як охрестили цього металевого монстра місцеві жителі, не видно диму. У цьому й полягає істотна різниця між ним і гоночним автомобілем. Та хай краще розповість про це сам автор чудернацької машинерії Павло Швець.

— Свій витвір називаю веломобілем. На ньому немає двигуна. І не буде, бо я прихильник екологічно безпечних засобів пересування. Веломобіль приводиться в дію з допомогою ніг. Крутять спарені педалі обидва пілоти. Іншими словами, це апарат, створений з велосипедних деталей, але конструктивно він дещо відрізняється від велосипеда. У нього видозмінена й значно міцніша рама, оскільки машина розрахована на двох пасажирів. У світі є аналоги подібних веломобілів. Але всі вони чомусь триколісні, а в нашого — чотири колеса. Це дозволяє брати на борт ще й чималий вантаж.

Павло Швець дозволяє своїм землякам покататися з форсом по селу. Особливо нема відбою від дітлахів. «Динозавр» — їхній улюбленець і голуба мрія. Багато хто з них уже виношує плани виготовити власний веломобіль.

Нещодавно сільські парубки скрутили «Динозаврові» в'язи. На його борт сіла ціла ватага бажаючих проїхатися з вітерцем, і рама дала тріщину, а колеса сплющилися. Але автор не мав на них образи. Цей випадок змусив його внести зміни в конструкцію веломобіля. Тепер хребта йому не скрутиш.

Хто ж цей дивак, батько «Динозавра»? Працює Павло Швець у Чернівецькому муздрамтеатрі. В молоді роки був солістом танцювальної групи, вибивав на сцені іскрометні чечітки. Та недавно поступився місцем молодим акторам. «Усьому своя пора», — сказав про цьому Павло. І почав служити іншій музі — став фотолітописцем театру. На цьому терені він почувається не менш упевнено, ніж у хореографії.

За ці роки Павло створив серію чудових світлин не лише про життя-буття театральної трупи, а й про будинок театру — архітектурний шедевр минувшини. Якби театр мав гроші, можна було б видати гарний альбом цих високомайстерних світлин. Шкода, звичайно, що лежать вони мертвим багажем у Павловій шафі.

Потяг до конструювання постійно нуртує в його невгамовному єстві. Нещодавно він створив новий тип фотокамери, яка вкрай потрібна для театральних зйомок. Такий робочий інструмент — мрія багатьох фотомайстрів. Зібрано цю камеру-обскуру з кількох старих фотоапаратів. З її допомогою Павло виготовляє великі панорамні фотографії з життя театру, привабливі афіші.

І, знову ж таки, проймає сум від того, що ще один чудовий винахід буковинського дивака залишається нереалізованим. Та Павло не впадає у відчай. «Колись, — каже, — і до нього дійде черга».

Василь БУКОВИНЕЦЬ.

Чернівецька область.

Спорт

Хокей

Чемпіонат СЄХЛ. **«Сокіл» (Київ) — «Німан» (Гродно) — 3:1.** Харченко, 10, Марковський, 24, Дідковський, 55 — Малошкевич, 35.

«Беркут» (Київ) — «Полімір» (Новополоцьк) — 7:1. Полоницький, 9, 26, Фадєєв, 10, Кузнецов, 44, Сливинський, 47, Воюш, 59, Яковенко, 60 — Цуриков, 33.

Футбол

Кубок Італії. Повторний матч 1/4 фіналу. «Інтер» — «Мілан» — 1:1 (перша зустріч — 3:2). Команда Андрія Шевченка вибула з розіграшу. Отже, не виключено, що в лютому відбудеться товариський матч «Мілан» — «Динамо» (Київ).

Юнацька збірна України-85 (тренер Валентин Луценко) вийшла до півфіналу турніру «Призи Москви». На попередньому етапі українські футболісти виграли у збірної Вірменії — 8:0, зіграли внічию з Латвією — 2:2 і поступилися москвичам — 0:2. У півфіналі, який відбудеться сьогодні, суперником наших хлопців буде переможець матчу Білорусь — Росія.

Тренер збірної Росії Олег Романцев оголосив програму підготовки його команди до відбіркового циклу чемпіонату світу 2002 року. Перший матч у цих змаганнях росіяни зіграють на виїзді 2 вересня проти швейцарців. А готуючись до нього, проведуть кілька товариських поєдинків, зокрема, зі збірними Німеччини та Ізраїлю. Романцев повернув до збірної Олександра Мостового.

Передолімпійський турнір у Південній Америці. Бразилія — Венесуела — 3:0, Колумбія — Чилі —5:1.

Баскетбол

Чемпіонат України. Суперліга. БК «Київ» — СК «Миколаїв» — 94:84.

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 175686.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311017.
1 2 3 4 5 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок —441-88-23; телефакс —224-72-54; відділ реклами —441-86-50, 441-89-34, 441-89-44; телефакс —449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець — Верховна Рада України